

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 20 Vol. III.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS. 18 d. Gegužio (May). 1916 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

4 cents per copy

Metas III.

RUSAI TIK 100 ANGL. MYLIŲ NUO BAGDADO. KRUVINOS RIAUSĖS BERLINE.

Anglija sutinka praleisti maisto Lenkijai. Vokiečiai jau neteko 2,822,079 kareivių, tik vien ties Verdunu krito 291,000. Kovoji-
mas ant Saloniki fronto. Rusijoj tebeina svarbesni susirėmimai netoli Jakobštado. Italai tolyn progresuoja tarp ledinių upių.
Sajungiečiai susitaikė su Graikija. Francijos prezidentas sako, kad Vokietija turės maldauti taikos.

Karės Bėgis.

Didžiausi veiksmai karės dabartiniu laiku vis atsibu-
ra Azijoje. I šiaur-vakarūs Erzerumo, turkai laimėjo šokią tokią pergale ant rusų, bet ji rodos nelabai svarbi. Kitur, rusai vis pirmyn žengia. Sakoma, kad jie jau randasi tik apie 100 angl. myl. nuo Bagdado, ir kad turkai niekur drūčiai nesipriešina šiai rusų mesopotamijinei kariūnėi. Zinia, kad anglai pasidavė Kut-el-Amaroje, nė kiek nenu-
liudino rusus, ale rodos jiems pridavė dar daugiau drąsos. Jie dabar yra labiau pasiryžę negu pirmiau, apgalėti turkus ir atlikti darbą, kurį anglai neįstengė atlikti. Taip kareiviams jaučiantis, jokios kliūtys negali juos sulaikyti, ir sako ekspertai, anksčiau ar vėliau jie turės laimėti.

Ant kitų frontų, rusams rods netaip gerai sekasi. Galicijoj nieko nenuveikta. Ant Rygos-Dinaburgo fronto, Jakobštado rajone, ties Selburgo, tebėjo per keletą dienų gana svarbus mušis kur dalyvavo artilerija ir pėstininkai. Rusai čionai sako atmušę priešus, bet vokiečiai skelbia, kad jie užėmė diktoką dalį rusų pozicijų.

Ant vakarinio fronto, viskas p̄ senovę. Ant belgų ir anglų frontų nėra didelio judėjimo, o aplink Verduną tebeina paprast skerdynė, be žymių rezultatų; abu priešai kuone ant d. ltko stovi. Sulyg Šveicarijoj išduotų skaitlinių, vokiečiai čionai jau netekę 291,000 kareivių, o francuzai 110,000; ir tai, apie 40,000 iš šio skaičiaus buvo paimti nelaisvėn. Vokiečiai, iš kitos pusės, buvo daugiausiai užmušti ar sužeisti, nes francuzai paėmė labai mažai nelaisvių ties Verdunu.

Kas link kitų frontų: italai vis daugiausiai kovoja kalnuose, kur nors jiems paseska užimti vieną kalną pasku kitą, jų progresas yra negreitas. I šiaurę Saloniki, ant Gievgei-Doiran fronto, francuzų ir teutonų bei bulgarų artilerija gana smarkiai veikia. Pėstininkų susirėmimai atsibuvę ypač ties kaimu Majoda, kuris patenka tai į vieną tai į kitą rānkas. Afrikojė, anglai nuolat pirmynžengia, ir belgiai. To

sukilimą arabų Sudane, ne-gauta.

Tuo tarpu, iš įvairių šal-tinių pareina žinios, arba bent gandai, kad maisto pro-
blemas Vokietijos darosi vis keblesnis. Maisto riaušės atsibuna visose dalyse Vokie-tijos. Ypač didelė riaušė atsi-
buvo Berline, 9 d. gegužio; ši riaušė neva tęsėsi per iš-tisą dieną ir policija vos ga-
lėjo maištininkus apmalžinti. Jeigu padėjimas kas link maisto yra taip blogas pačioj Vokietijoj, be abejo jis turi būti kur kas blogesnis Lenkijoj, Lietuvoj ir Latvijoj. Gauta žinia, kad Anglija sutiko praleisti mai-
sto badaujantiems Lenkijoj. Šis maistas, kurį parūpins Rockefeller Šelpimo fondas iš didelės dalies, bus siunčia-
mas vokiečių laivuose. Neai-
šku, ar maistas bus suteiktas vien lenkam, ar po žodžiu „Poland“ galima suprasti Latvija ir Lietuvą taipgi.

Paskutinėje vokiečių no-
toje i Suvienytas Valstijas, galima buvo suprasti, kad Vokietija apsimtų apsvart-
styti taikos paliaubas, jei sajungiečiai jai jas pasiuly-tų. Ant to, Francijos pre-
zidentas Poincare atsakė, prakalboje laikytoje mieste Nancy, kad Vokietija veitui laukia, sajungiečiai jai siu-
lytų taikintis. Taika tik tada įvyks, kada Vokietija pra-
šys sajungiečių padaryti tai-
ką. Iš viso to galima spre-
sti, kad šios nelaimingos ka-
rės galas dar visgi toli.

FRANCUZAI LAIMI MĀCEDONIJOJ.

Paryžius, geg. 10—Prane-
šimas iš Athenų sako, kad artilerijos šaudymasis atsi-
buvo trijose vietose ant Gievgei-Doiran fronto, i šiaurę Saloniki. Vokiečiai, smarkiai bombardavę Ma-yada, užėmė tą kaimą, bet netrukus, prispirti francu-
zų, kurie karštai kontr-ata-
kavo, turėjo vėl jį atpleisti. Vokiečiai prigabeno jų di-
džiausias 17-colių kanuoles ant šio fronto, lyg ir reng-
damiesi prie didelės pirmyn-
eigos.

NUSKANDINO TRANSPORTĄ.

Paryžius, geg. 10—Gauta
pranešimas iš Romos, kad francuzų submarinas nus-
skandino priešų transportą Žemutinėje Adriatikos jurė-
je. Transportas buvo pri-
krautas karės medega.

Nuo karšto pečiaus.

MUSIS SIAURĖS JURĖJE. Londonas, geg. 10 — Anglų oficialis pranešimas ci-
tuoja vokiečių tvirtinimą, kad anglų torpedų laivų naikintojas laivas buvo la-
bai sugadintas mušyje tarp penkių anglų torpedų lai-
vų naikintojų laivų ir dvi-
jų vokiečių torpedinių lai-
vų, kuris atsibuvo Šiaurės jurėse 8 d. geg. Anglų ad-
miraltija užgina vokiečių tvirtinimą ir sako, tik ke-
letą suvių buvo išsauta šie susirėmime, ir kad vokie-
čiai skubiai sugrįžo i jų prie-
plaukas.

MUSIAI RUSIJOJE. Petrograd, geg. 12 — Su-
lyg rusų oficialio praneši-
mo, didelis mušis tebeina ne-
toli Jakobštado ties Selbur-
go stoties. Naktįje 10 ir 11 gegužio, vokiečiai čionai į-
vykdino labai smarkias ata-
kas, kurias rusams pasisekė atmušti. Dabar labai sun-
kus mušis tebeina apie kai-
letą suvių buvo išsauta šie susirėmime, ir kad vokie-
čiai skubiai sugrįžo i jų prie-
plaukas.

SAKO RUSAI SUMUŠTI.

Konstantinopolis, geg. 11
— Apie linkėje kalno Kope, mušyje kuris prasidėjo 8 d. gegužio, rusai buvo išvaryti iš pozicijų per tolį 10 angl. myl. staiga durtuvų ataka, ir priversti trauktis i rytus, sako turkų oficialis prane-
šimas.

PAĖMĖ TURKŲ MIESTĄ.

Petrograd, geg. 11 — „Ofen-
syvas turkų pulkų Ma-
mahatun rajone tapo sulai-
dytas musų ugne,” praneša rusai oficialiai.
„Bagdado link, mes užė-
mė miestelį Kasr-I-Shirin (ant Persijos rubežiaus, apie 110 angl. myl. i šiaur-rytus Bagdado). Mes čia pagrie-
bėme didelį turkų karės reik-
menų sandėlį; grobyje ran-
dasi keleta šimtų tukstančių patronų, daugelių rankinių granatų, telegrafų medegos ir verblidų karavanas ve-
žant cukrų, ryžių ir duonos.

Bevydami priešus, mes paė-
mėm tris kanuoles.”

MUSIAI RUSIJOJE. Petrograd, geg. 12 — Su-
lyg rusų oficialio praneši-
mo, didelis mušis tebeina ne-
toli Jakobštado ties Selbur-
go stoties. Naktįje 10 ir 11 gegužio, vokiečiai čionai į-
vykdino labai smarkias ata-
kas, kurias rusams pasisekė atmušti. Dabar labai sun-
kus mušis tebeina apie kai-
letą suvių buvo išsauta šie susirėmime, ir kad vokie-
čiai skubiai sugrįžo i jų prie-
plaukas.

Rusų kariūnė Persijoj, dabar randasi ties rubežium Mesopotamijos; turkų kariūnė labai skubiai traukia ant jų tvirtovės ties Khanikin, kur rusai juos neperstojančiai veja.

Berlinas. Oficialiai pranešama, kad ties Selburgu vokiečiai paėmė 500 mastų rusų apkasų ir 309 nelais-
vius.

VOKIEČIAI NUSTUMIA ANGLUS ATGAL.

Londonas, geg. 12 — Ang-
lai prisipažysta kad smark-
ioj atakoje ties Vermelles, vokiečiai nustumė anglus atgal užimdami jų apkasas per apie 500 mastų. Pas-
kui anglai kontr-atakavo ir atsieniė dalį šios žemės.
Verduno apeliunkėje, ypač ties Harcourt francuzai atė-
mė šiek tiek žemės nuo vo-
kiečių. Kitose vietose, nors vokiečiai neliaujasi smarkiai bombardavę francuzų pozicijas, jie neįstengia pirmyn užimti. Francuzai atmušė

dvi dideles atakas ant Le-Mort Homme kalno.

KODĖL VOKIEČIAI TAIP KOVOJA TIES VERDUN. Paryžius, geg. 12 — Fran-
cuzų senatorius Berenger, rašydamas laikraštyje „Le Matin“ sako, kad „raktas šios karės guli valdyme Briey klonio, tarp miestų Verdun ir Metz.”

„Nuo pradžių karės,” to-
liau sako senatorius, „Fran-
cuzai, netekus Briey klonio, turėjo importuoti kuone vi-
są reikalingą geležį iš An-
lijos ir Amerikos, o Vokietija, užėmus tą Briey klonį, galėjo pridėti 21,000,000 to-
nų geležies prie savo kasmė-
tinės produkcijos. Štai kod-
ėl vokiečiai taip kovoja ties Verdun. Jie norėtų užimt tą vietą, idant neleisti francu-
zams prieit prie Metz ir atsi-
imti tą taip svarbų Briey klonį.

„Pats Vokietijos kancleris von Bethmann-Hollweg, pranešė jau metai atgal, kad jei gu produkcija geležies ir plieno nebutų pasidarius du-
beltava nuo rugpjūčio 1914, karė nebutų galėjus ilgiau testis. „Iš Briey rajono,” sa-
kė kancleris, „mes gauname apie 50 nuosimčių mums rei-
kalingos geležies. Jeigu ne-
tektume to rajono, turėtume pralošti karę.”

Štai kodėl vokiečiai vis nesigali gyvasčių; nors jau rodos aišku, kad nepais Verduną, vienok jie nors neleidžia ir francuzams pir-
myn žengti taip svarbioj apeliunkėje.

NARSŲ RUSŲ REZERVAI.

Petrograd, geg. 12 — Ru-
sų oficialis pranešimas: Ties Juodųjų jurių pajure, musų pulkai pirmyn žengia i vakarus ir i piet-vakarūs miesto Platana.
„Susirėmimuose rajone i vakarus Aschkala, turkai ap-
supo pulką musų rezervų ir paėmė juos nelaisvėn. Bet šie rezervai, geriau mylėda-
mi garbingą mirtį negu gė-
dingą pasidavimą, vedami jų oficerių, puolėsi ant turkų sargybos, sumušė ją ir tada sugrįžo prie savo regimen-
to.”

AUSTRŲ LAIVAS NUSKANDINTAS.

Berlinas, geg. 12 — Over-
seas agentura praneša, kad austrų-vengrų pasažierinis laivas Dubrovník, tapo sutorpeduotas ir nuskandin-
tas. Laivas nebuvo apginkluotas, ir buvo nuskandin-
tas be prasergėjimo.

Pranešimas buvo gauta Paryžiuje 10 d. geg. apie nus-
skandinimą transporto, Adriatikos jurėje. Gali but, kad tai buvo laivas Dubrovník. Laivas turėjo būti valdžios tarnystoje, nes joki tikri austrų pasažierių laivai ne-
pasirodė ant jurių nuo prad-
žios karės.

ANGLŲ GARLAVIS NUSKANDINTAS.

Londonas, geg. 13 — Ang-
lų garlavis Eretria, 3464 to-
nų tapo nuskandintas. Smulkmenų apie nelaimę ne-
pranešta.

FRANCUZAI NUSTUMĖ VOKIEČIUS.

Londonas, geg. 13 — Dvy-
likta savaitė atakos ant Verduno, kaip ir kitos sa-
vaitės, pasibaigė nuolati-
nu kanuolių bombardavimu ir infanterijos užpuolimais dieną ir naktį. Ir dar vis nėra jokio galutinio nus-
prendimo.
Francuzai, netik atmušę nuolat atkarkotas vokiečių atakas, bet progresavo apie-
linkėje kalno 287.
Anglai dabar laiko jau apie 100 mylių frontą Francijoj. (Per virš metų jų frontas tęsėsi tik per tarpe 30 ir 40 myl.) Vokiečiai mažai ką bando ant šio fronto. Anglai patįs taipgi gana ramiai laikosi.

UŽMUŠĖ 14 CIVILISKŲ.

Paryžius, geg. 13 — Or-
laivių užpuolime ant kaimo Majada netoli Graikų-serbų rubežiaus, 14 civiliskių gy-
ventojų buvo užmušta ir keliolika sužeista.

SAKO KITAS ZEPELLINAS SUNAIKINTAS.

Londonas, geg. 14 — Ex-
change Telegramų kompani-
ja gavo zinią iš Kopenhage-
no, kad kitas zeppelinas bu-
vo sunaikintas.
Zeppelinas neva buvo nu-
šautas ties vakarine Norve-
gijos pajure ir tris anglų tor-
pedinių laivų naikintojai lai-
vai jį vijosi.

RUSAI ARTINASI PRIE BAGDADO.

Londonas, geg. 14 —Tur-
kų ir rusų oficialiai rapor-
tai praneša apie žiaurių ko-
vojimą Užkaukazo fronte.
I šiaur-vakarūs Erzeru-
mo Kope kalnuose, rusai smarkiai kontr-atakavo, kad atsiimti pralostas po-
zicijas, bet buvo su dideliais nuostoliais nustumti atgal, sako turkai.
Rusai pripažysta nepasi-
sekimus čionai, bet sako, kad kitur, paveizdan Baiburt link, jie atmušę sunkius tur-
kų užpuolimus.
Pietuose, i rytus Mosul, rusai nuolat artinasi Bagda-
do. Jie užėmė Rowanduz ra-
joną, kur turkai, besitrauk-
dami, apšaudė savo kanuoles ir kitas karės reikmenas.

RIAUSĖS BERLINE.

Londonas, geg. 14 — Gau-
ta žinia iš Amsterdamo, kad ten atvyko keleivis turėda-
mas 12 numerį vokiečių so-
cijalistų laikraščio „Vor-

Apžvalga.

Pagal paskutinių pranešimų Švedijoje susitvėręs pavergtųjų tautų atstovų su siūvenijimas, kuris esą reprezentuoja lietuvių, lenkų, žydų, gruzinų, latvių, finų, ukrainiečių, totorių, estų ir balt-gudžių tautas.

Šio susivienijimo tikslas yra — šauktis prie neutralių valstijų, kad jos užtartų pavergtasias ir skriaudžiamas tautas. Tam tikslui tas susivienijimas yra pasiuntęs laišką prezidentui Wilsonui, kuriame nurodoma daugiausiai kaip rusų valdžia persekiojus įvairias tautas. Tarp ko kito, apie žydų pogromus, apie persekiojimą Suomijos gyventojų, apie priverstiną išvaymą lenkų Rusijon, per sekiojimą lietuvių del jų tikybos ir t. t.

Iš viso ko matyti, kad visas tas susivienijimas ir jo skundai yra vokiečių arba norinčių pirsigerinti vokiečiams žydų darbas. Visas tas susivienijimas kaip tik primena pradžioje karės pasirodžiusį Suv. Valst. laikraščiuose apmokamą atšaukimą įvairių tautų redaktorių tarp kurių buvo ir lietuvių, kad Suv. Valst. neleistų gabenti ginklus ir amuniciją kariaujančioms valstijoms. Kadangi nei Vokietijai nei Austrijai nei Turkijai negalima buvo ginklų nei amunicijos dastatyti, tai suprantama, kad agitacija buvo varoma vien prieš sąjungiečius ir kaip toliau išėjo aikštėn, po priedanga tarptautiško žmoniškumo Vokietija varė savo politiką, kad pergalėjus savo priešus.

Ar ne ta pati istorija atsikartoja ir dabar? Jeigu ištikrųjų pavergtosios tautos būtų kreipusios į prezidentą Wilsoną tai pirmiausiai tų tautų atstovai būtų nurodę tikrus faktus, būtų skundęsi prieš visus prispaudėjus ne vien tik prieš rusų valdžią. Nėbuvo reikalo lietuviams skustis del tikybinio persekiojimo nes bent pastaraisiais laikais jo nebuvo. Lietuviai buvo persekiojami dėl jų tautybės, ne del tikėjimo. Jei lenkai skundžiasi prieš Rusijos valdžią, tai kodėl jie tyli kas link vokiečių persekiojimų, Vokietija juk persekiojo juos labiau negu Rusija. Jei Rusija skriaudžia mažas tautas, argi Vokietija neskriaudžia jų? Ar Austrija jų neskriaudė?

Mano Kelionė į Ameriką (Tąsa)

Lietuvių studentų gyvenimas Maskvoje.

Be savo vakarų, Maskvos lietuvių studentai rengia kartais vakarus ir koncertus Maskvos lietuvių visuomenės. Į tą darbą paprastai įtraukia įtakingiausius Maskvos lietuvių intelektualus, kaip augščiau minėtuosius gerb. Naruševičių, g. J. Baltrušaitį, g. Čepulį ir kitus. Dažnai parsitraukia dar artistus dainininkus iš kitur, pav. iš Petrapylės gerb. Kira Petrauską ir kitus. Turėję Maskvos lietuvių kolonija savo gabų dainininką g. Audiejų — bosą, kilmės iš Vilniaus gub., bet nelaimingai nukrypes jo gyvenimas, berods, visai pražudė jo talentą.

Toki vakarai Maskvoje turi nepaprastos svarbos. Pirmiausiai, jie sutraukia lietuvius į kruvą, antra—neleidžia jiems užmiršti savo tautybės ir trečia — toki vakarai duoda nemaža medėginės pašalpos ir patiems rengėjams-studentams.

Dalyvauja studentai taipogi ir šiaip įvairiose, pav. Maskvos lietuvių šelpimosi draugijose. Jie ten sudaro visą veikiamąją pajiegą: yra raštininkais, apyskaitų sustatytojais, padeda darbuotis tarnaičių parsamdymo biure prie draugijos.

Su Maskvos lietuvių studentų kolonija pusėtinus ryšius palaiko Lietuvos intelektualai, ypačiai išėję mokslus Maskvoje. Pavyzdin, per porą pastarųjų metų čia dažnai lankėsi gerb. Stasys Šilingas, teisininkas M. Šlezevičia, gerb. „Liet. Ži-

nių“ leidėja F. Bortkevičienė ir kiti iš pirmievių. Iš katalikų pusės lankėsi g. Pr. Dovydaitis, Tiek vienu, tiek antru lankymo tikslas — palaikyti ryšius su savo pusės žmonėmis, įsigyti šalininkų ir bendradarbių savo darbui, pagalios, prisžiūrėti ir iš-tirti lietuvių studentų gyvenimas šelpimo reikalams.

Maskvos lietuvių studentų gyvenimas, kaip ir, apskritai, visų lietuvių studentų, ne rožėmis klotas, kaip sako. Paediami dažniausiai iš vidutinių o kartais iš didesniųjų, bet didžiašeiminių ukininkų, lietuvių studentų, ne tik ką negauna pakankamai mokslui ir pragyvenimui, bet dažnai dar turi žiūrėti kokio-nors nušalinio uždarbui, kad išgyvenus. Šitas tai ir pagimdo tą garsųjį „studentų gyvenimą“, kuris ne nuo šian-dien žinomas Lietuvoje ir Rusijoje. Tenka jiems vargšams dažnai gyventi už 6 kapeikas į dieną, pietuoti kartais į antrą ir trečią dieną, nešioti vieną ir tą pa-čią eilę drabužių vienus ir dviejus metus, dažyti su ralu koją, kad nešviestų pro suplyšusį batą, pabėgti su daiktai per langą, neužsimokėjus už kambarį, gyventi viename kambaryje ir gu-letį vienoje lovoje po kelis.

Tečiaus šitokis lietuvių studentų gyvenimas buvo iki prieš 1905 metus. Dabar tokis gyvenimas labai retai tepasitaiko. Dabar studentus šelpia „Žiburėlio“ draugija Vilniuje ir „Motinėls“ Kaune. Tiek vienoji, tek antroji, sako nepartyvės esančios ir šelpiančios studentus be pažvalgų skirtumo, tečiaus niekam ne paslaptis, kad pirmoji yra „pirmievių“ rankose ir linkusi labiau šelpti pirmievinį jaunimą, o antroji „katalikų“ ir — katalikinį jaunimą.

Yra betgi ir tokių studentų, kurie nesinaudoja draugijų pašalpa, bet užsidirba lekcijomis, tarnybonis ir t. t. Yra, pavyzdan, studentų, kurie tarnauja tramvajų konduktoriams, užsidirba duoną ir mokosi. Yra, pagalios, ir tokių, kurie gauna veikt pakankamai pasparties iš namų ir, labiausiai, iš dėdžių ir giminių-kunigų. Toki ir gyvena pusėtinai: apsitaiso gražiai, turi gražius kambarius, dažnai lanko teatrus. Pastarojo pasilinksminimo nenelena ir maži gaunantieji ir pašalpiniai. Jie kartais beveikia geriau pakęsti be pietų, ir apsieiti be kokio ten parėdo, kad tik gavus pamatyti gerą vaidinimą ir gerus artistus. Šiaip, lietuvių studentai, gyvena kukliai ir padoriai: maža gir-dėti jų tarpe girtuokliuojant arba praleidžiant pinigų su Maskvos gatvių „nak-tinėmis peteliškėmis.“

Reikia dar pasakyti Maskvos lietuvių studentų gairę, kad jie mėgsta labai sąvąją literatūrą. Nežiurint savo mažo ištekliaus jie perka naujai išėjusias lietuvių knygas ir įdomesnius mūsų naujųjų rašytojų veikalus rasi veik pas kiekvieną lietuvių studentą. Lietuvių rašytojų jie pusėtinai mėgsta Vyduną. Vydunas su sa-

vo raštais gal daug prisidėjo lietuvių studentų moralybės ir estetikos, apskritai. Toliau jie mėgsta Vinčą Krevę, Igną Šėnių, Antaną Žainį, dažnai atsimeina Maironį — jo „Jaunąją Lietuvą“ būvusią poemą „Tarp ir skausmų ir garbė“ ir „Raseinių Mag-dė.“

Nemaža Maskvos lietuvių studentai yra pasidar-bavę ir lietuvių vardo pakėlimui. Pirma jau buvo minėta, kad jie rupinosi susiartinti su latviais studentais. Tam tikslui, be užkvietimų į vieni antrų vakarus, dar buvo parengę latviai savo vėkarą supažindinimui savės su lietuviomis, o lietuviams — latviam. Anot lietuvių studentų pasakų, latvių studentų pranešimuose apie savo tautišalnio uždarbui, kad išgyvenus. Šitas tai ir pagimdo tą garsųjį „studentų gyvenimą“, kuris ne nuo šian-dien žinomas Lietuvoje ir Rusijoje. Tenka jiems vargšams dažnai gyventi už 6 kapeikas į dieną, pietuoti kartais į antrą ir trečią dieną, nešioti vieną ir tą pa-čią eilę drabužių vienus ir dviejus metus, dažyti su ralu koją, kad nešviestų pro suplyšusį batą, pabėgti su daiktai per langą, neužsimokėjus už kambarį, gyventi viename kambaryje ir gu-letį vienoje lovoje po kelis.

Ypatingai pasidar-bavo Maskvos studentai lietuvių supažindinimui su svetim-taučiais, parašydami kolek-tyviai į tautų klausimui laik-raštį „Narodi ir Oblasti“ (Tautos ir Kraštai), užimda mi savo rašimais veikt visą vieną 1914 metų numerį.

Baigiant Maskvos lietuvių studentų gyvenimo aprašymą, reikia apskritai pasakyti, kad šandieninis jų gyvenimas duoda progos visuomeni tikėtis, kad ji neužilgo susilauks daugelio gerų, šviesių, padorų, gerai išsi-auklėjusių tautos darbininkų — inteligentų.

(Toliau bus)

GERIAUSIAS METAS DARBO ISTORIJOJ.

Washington. Valdyba American Federation of Labor praneša, kad metas nuo geg. 1. 1915 iki balandžio 30, 1916 buvo geriausias visoj darbo istorijoje, kas link pakėlimo algų, su-trumpinimo darbo valandų ir padarymo darbininkams naudingų įstatymų. Mokes-tis buvo pakeltos kiekvienoje industrijoj ir geri įstatymai įvesti visose valstijose iš-kyrus penkias.

Algos metalinių industri-jų darbininkų buvo augščiau-siai pakeltos, daugiausia iš priežasties karės užsakymų. Metalinės industrijos, taip-gi, turėjo didžiausį skaičių streikų šį metų.

Bedarbė kuone visiškai dingo. Statistika ką tik pa-baigta Darbo Departmente, rodo, kad vyrai visokių ama-turi dabar pasamdė 36 nuo-simčių daugiau darbininkų negu metai atgal; vagonų budavojimo ir pertaisymo industrijai padidino savo darbininkų skaičių kuone

tiek pat. Dirbėjai batų ir dėvėrykų šiemet turi 20 nuo-simčių tiek darbininkų kiek pernai.

Per 1915 atsibuvo 1500 streikų, apie 300 daugiau negu per 1914. Apie dvi treč-dalis šių streikų įvyko del padidinimo algų arba su-trumpinimo darbo valandų. Didžiuma jų buvo pasek-vingos.

Amunicijos darbininkų streikai vasarą 1915 m. y-pač daug atidos atitraukė ant savės. Daugiausiai jie buvo del sumažinimo darbo laikų.

Streikuose drapanų siu-vėjų Rytinėse Valstijose, dalyvavo dideli skaičiai streikierių, bet jie nesitėse ilgai. Bet drapanų siuvėjų streikas Chicagoje tęsėsi per tris mėnesius ir jame dalyvavo nuo 6000 iki 25,000 ypatų. Kiti svarbūs streikai buvo dalydžių strei-kas Chicagoje, kuris sulaukė budavojimą tame mieste per tulą laiką; streikas žibalo ir chemikų darbininkų Eli-zabeth, N. J. ir apielinkėse, ir Chicago gatvekarių strei-kas. Svarbiausias įstatymas naudingas darbininkams buvo jogei kompanijos turi butina atlyginti sužeistiem darbininkam, už žaizdas ir už laiką praleistą besergant. Industrijų komisijų planas, yra taipgi žymus. Šis pla-nas suvienija atlyginimo į-statymą, fabriky peržiūrė-jimą ir kitus darbo įstaty-mus. 1915 m. jis buvo priim-tas Colorado, Indiana, Mon-tana, Nevada ir New York valstijose.

Illinois įsteigė komisiją ištyrinėti bedarbės priežas-tis; California ir Nevada tą jau ištyrė.

Viėši darbo suteikimo biu-rai buvo atidaryti valstijose California, Idaho, Iowa, New Jersey ir Pennsylvania. Illinois, Michigan ir Okla-homa padidino skaičių jų viešų darbo biurų.

Arkansas ir Kansas pada-rė mažiausiu algų tiesas del moterų ir vaikų, o Californija, Massashusetts ir Wa-shington pataisė tas tiesas, kurios jau buvo nuo seniau įsteigtos. Dabar vienuo-lika valstijų turi mažiausiu algų tiesas (reikia kur ne-galima mažiau mokėti negu valdžios paskirta).

TEUTONAI SULAIKĖ SKERDYNES.

Rev. Charles T. Riggs, redaktorius laikraščio „Orient“, kurį išleidžia A-merikonų Užsienio Misijų komisija Konstantinopolyj, neseniai sugrįžo į Amerika, išgyvenęs septynis metus Turkijoj. Jis sako, kad tik pusė tiek armenų buvo už-mušta, kiek buvo pranešta. T. y., tik apie 500,000 vieton, 1,000,000 žuvo.

Revolucijonieriškos idė-jos prasiplatinusios tarpe armenų ir atėjusios iš Rusi-jos, buvo didžiausia priežas-tis nealimės. Turakai, ne-turėdami laiko iš priežasties karės ištyrinėti kas buvo tik-rai kaltas, nubaudė visą tautą.

Prieš skerdynes, radosi apie 1,500,000 armenų Turki-joj o apie 2,500,000 kitur. Dabar yra likę apie 140,000 Konstantinopolyj, apie 50,000 Smyrnoj, apie 10,000 ma-

žuose miestuose, apie 200,000 pabėgo į Kaukazą ir Persiją o apie 100,000 randasi Ma-žojoj Azijoje. Apart to, 500,000 iš tų, kurie buvo ištremti iš namų į Aleppo, Damascus ir į šiaurinę Mesopotamiją, dar gyvi, taip kad į milio-nas armenų dar gyvena Tur-kijos žemėje.

P. Riggs sako, kad austrų ir vokiečių užtarimas sulai-kė armenus nuo visuotino išskerdimo. Toliau, sulyg p. Riggs, patįs turkai daug nu-kenčėjo šioj karėje, ir taipgi reikalauja užuojautos.

\$23,000,000 EUROPOS PAŠELPAI.

Per pirmą metų ir puse, iš šios šalies išsiusta 23 mili-jonai dolierių vien pinigais sušelpimui nuo karės nuken-tėjusių Europoje. Iš dvide-šimt ar daugiau fondų, penki surinko su virš milio-ną dol. kiekvienas. Belgų Pašelpos Fondas buvo pirmiausiai įsteigtas, delto jis ir daugiausiai surinko, \$7,363,326. Žydų fondas surinko \$5,500,000. Teutonų ir są-jungiečių įvairios komisijos surinko \$5,000,000. Ameri-konų Raudonasis Kryžius praleido \$1,504,812 o Lenkų fondas suvirš \$1,000,000. Paskui yra keliolika mažesnių fondų, armenų, serbų, lietuvių, francuzų našlaičiams ir tt. Šie fondai surinko nuo apie \$20,000 iki arti milio-ono.

Apart to, labai didelis turtas drapanų ir proviantų buvo pasiūsta Europon, kurių vertė nebuvo suskaičiuo-ta. Gali buti, kad amerikiečiai praturtėja ir šios ne-laimingos karės. Bet jie ne-užmiršta pasidalyti jų pelnu su nubiednėjusiais europie-čiais.

35 SOCIJALISTAI NU- ZUDYTI.

Geneva (Šveicarija). Švei-carai Socjalistai dažinojo, kad 3 vokiečių oficieriai ir 32 kareiviai, visi socjalistai, buvo nužudinti už tai kad išdalino pamfletas kareiviams apkasose apie antrą socjalistų taikos konferen-ciją Šveicarijoj.

Delegatai šioj konferen-cijoj aštriai protestavo prieš Vokietijos metodus karę vesti.

AIRIAI BAISIAI PASI- PIKTINĖ.

Londonas. Airiai yra bai-dikas link šviesos. Tose šalyse siai pasipiktinę iš skaitlingų areštavimų, ištremimų ir nužudymų, kurie sekė jų nelaimingą revoliuciją. Dabar, jau 16 ypatų buvo nu-žudyta, ir 79 pasodinta ka-lijėman ant ilgesnio ar trumpesnio laiko, nekurie prie sunkaus darbo. Milita-riška valdžia dar nepasiba-gė Airijoj, nors airiai to aš-triai reikalauja. Pats Anglijos premieras Asquith nuvyko Anglijon ištyrinėti dalykus ir įvesti tvarką.

Airiai yra ypač pasipikti-nė tuomi, kad keleta ypatų, tame tarpe airis redaktori-us, ir sakoma tykus žmo-gus, F. Sheehy Skeffington buvo nušautas tulo oficierio paliepimu, be jokio teismo. Abelnai, manoma, kad Ang-lija per aštriai apsiėjo su airiais.

IVAIRUMYNAI.

Prezidentas Ryan Ana-conda vario kompanijos sa-ko, kad 1915 m. tos kompa-nijos grynas pelnas siekė \$15,000,000.

Kas dvidešimt metų, pik-tadėjystė pasididina ant 300 nuošimčių.

Ties Maine ir New Hamp-shire valstijų pajurės buna daugiau miglų negu kokioj kitoj dalyje visų Suv. Valsti-jų pajurių.

1915 mete, Alaskos kasyk-lų produktai buvo verti \$32,000,000.

Rusijos caras turi \$80.00 įeigų kas minutą.

Viena ketvirtadalis pa-saulės švino paėina iš Didė-jos Britanijos.

Ilgiausia telefono viela pasaulėje eina nuo New Yorko į San Francisco, tolį 3,390 angl. mylių.

Greiti kalbėtojai ištaria nuo 7000 iki 7,500 žodžių į valandą, arba apie du žodžių į sekundą.

Karė sumažino Pietinės Afrikos prekybą ant 50 nuo-simčių.

Egipte iškasimas kanalų, del aplaistymo žemės, lyg šiol lėšavo \$53,000,000.

Tik viens vyras iš kožnų 208 yra augštesnis negu 6 pėdos.

Iš vieno tono didžuviės taukų galima padaryti 200 gallonų aliejaus.

Tulas Brazilijos miestas turi gatvekarių ambulancą del nugabenimo ligonių į li-gonbutį.

Gero sviesto beveik nega-lima gauti Meksike. Patįs meksikonai daugiausiai var-toja sviestą padarytą iš ožkų pieno. Šis sviestas yra kuone visai baltas ir nėra sudytas.

Žmogus gyvenantis Wa-shingtone, nutarė eiti įieško-ti kitur darbo. Susikrovęs savo lovą ir kelis kitus daiktus į vežimą, jis pradėjo ke-lionę pėkščias, traikdamas vežimą paskui save. Jis ga-lutinai gavo darbą Bridge-port, Conn. Beješkodamas darbo, jis buvo nuėjęs 475 mylias.

Gumo medžiai, kurių sul-tis leidžiamos kas antra die-na, duoda sultis per suvirš 20 metų. Ir seniausie be-i tankiausiai prakiurinti me-džiai duoda geriausias sul-tis.

Meksike, paprastai laiko-ma laidotuvės kaip greitai galint po mirties. Mexico Ci-ty, laidotuvės atsibuna po 21 valandų. Mat miesto tie-sos reikalauja kad numirėlis būtų bent per tiek laiko lai-kytas nepalaidotas. Netur-tingi žmonės tik pasamdo grabus. Nunešus numirėlį į kapines, jį išimam iš pasam-dyto grabo, ir užkasama tik keturių lentų skrynioje arba visai tiesiog į duobę.

PO MEDŽIU.

Mieli broliai ir seseris:—

Pereitais pora metų mūsų padėjimas čia žymiai pagerėjo. Darbavietės beveik visose šakose išdirbystės eina pilnai netik dienomis bet daugelis dienų ir naktį; darbininko mokėstis daugelyje vietų du syk tiek pasidau ginc, kaip kad pirma buvo. Darbininkų visur jieškoma, visur reikalaujama. Žodžiu sakant, to ko tris metai, du metai taip būdavojom, tai yra darbo, šiandien pilnos rankos visų. Kaip tokia laimė puolė ant mūsų šalies, ant vargšų darbininkų, tai aiškiai matoma; bausis karas reikalauja daug įrankių, daug visokių padarų, o namie jų nespėjo padaryti, daugelyje atvejų nėra kam ten jų padaryti. Apie 20 milijonų žmonių pašaukti prie ginklų kovoja, o iš jų vargo, iš jų nelaimės, mes gauname daug darbo, daug visokių užsakymų.

Šitame tarpe mes esame laimingi. Tik vieno daikto mums reiktu, tai yra atminti tą, kad turime bent naudotis iš savo pelno — naudotis kaip apšvieti žmonės. Geri laikai netik gali mums gero padaryti, bet gali padaryti ir nemažai blogo. Didėnis uždarys, geresnis pelnas reikalauja nuo žmogaus inteligentiškumo daugiau. Inteligentiškumas niekas kitas yra kaip tik tas kad žmogus geriau mokėtų pats savim valdytis. Jis pats save turi prisipausti prie darbštumo, prie sumanumo, prie šelpimo, gerų užnamų, prie tobulinimo savo smegenų, prie stiprinimo savo dvasios, prie auginimo savo vaikų geresnėje priežiūroje, prie užlaikymo savo namų kuopniau, gražiau, prie padailinimo savo gyvenimo, prie lavinimosi visuotinių reikalų, kaipo ukėsas, prie pažinimo tiesų savo krašto, prie žiūrėjimo kokios tiesos butų šaliai geresnės, prie rinkimo padorių žmonių ir urėdą ir abelnai apie visokių reikalus.

Jeigu žmogus mėgins pagerinti savo gyvenimą kaipo jaunikaitis, kaip tėvas ir galva šeimos, kaipo ukėsas, tas geras pelnas ir geri uždariai tiks jam, atneš jam naudą ir dar pragyvenės kelis metus tokiu būdu vėl trokš geresnio pagerinimo ir trumpinime valandų ir mokesties didume. Bet jeigu kitaip žmogus vesis — jeigu trumpesnės valandos, duos jam ilgesnę progą sa-

vo laiką, savo šią trumpą kelionę pasaulėje marnavoti su niekingais užsiėmimais, pripratys prie liusto, prie tuščių linksmybių, papratys prie aštrių gėrymių ir visos eilės tusčių sportiškių užsiėmimų, tada po valiai bet tikrai, bausis vargas trauks tinklą ant žmonių; vietoje gėryni, mūsų gyvenimas pradės pulti blogyn ir tai geruose laikuose.

Taigi, mieli broliai ir seseris, virstant ir gerinantis laikam neapsigaukime mes. Kada vargas eina šalin nuo mūsų, atminkime, kad jis yra taip kaip motina, kuri mus kudikius palieka pribaudus ir prisakius, kad sutikime gyventume ir blogo nedarytume. Ji eina nuo mūsų bet už trumpo ar už ilgo laiko, vėl sugrįžs ir tuos, kurie nemokėjo gyventi ir ne klausė prisakymo, smarkiai nubaus. Taip pat ir vargas. Taigi tvirtai laikykimės ant gero kelio. Mokslas tegul bus mums ramstis, mokslas, tegul bus žvaigždė mūsų gyvenime. Skaitykime knydas, skaitykime laikraščius, žiemą ar vasarą, ar tai butų sujudinancios žinios ar šiaip koki skaitymai, vis tik lavina mūsų protą, tobulina mūsų mintį, daro mus žmonėmis mislijančiais, protaujančiais ir svarstančiais reikalus gražiai.

Žmogus pasileidęs į sportavimą, į tuščios garbės jėškiojime neturi kada protauti ne rupintis apie savo ypantos ateitį; ne apie ukėsys, ne apie savo tautos reikalus, tokiam nėra laiko rupintis. Jis atsideda ant Dievo valios, bet ne ant tikro Dievo.

Dievas gyvena ir rupinasi ten kur žmogus rupinasi, dirba, stengiasi, deda savo spiekas. Dievas tik ten yra ir tiem padeda. Pataisyti virstantį gyvenimą į gerą, lengvesnį ir vertesnį gyventi, mes turime rupintis su mokslu, susivienyti; ten yra Dievas, ten yra inteligentiškumas, kuris rėdo viską gražiai pasaulėje. Jeigu mes atidedam savo gerus darbus ant žmonių, kurie valdo mus, o patys nors vargai bet mėginame augštai save kelti ir tamsų sportiškių gyvenimą vesti, tada grįžtame į prapultį.

Ar jums neteko sutikti jaunus vyrukas, kuris mūsų Tėvynėje Lietuvoje tikrai pagal savo išgalėjimą laikė vietą gyvulių šerėjo, žemės arėjo ir kitokių naminių darbu. Čia-gi pribuvęs, nu-

eina į dirbtuvę šiuose geruose laikuose ir per savaitę uždirba daugiau negu Lietuvoje uždirbo per visą metą. Kojam truksta, ko jis negali? Jis dabar ima 25 dol. ant savaitės ir rokuoja save galingiausiu tarpe kitų. Jeigu kas jo neklauso, jis tuojaus atmonija su kumščia arba plyta. Jis paniekina laikraščius, knygas ir „durniais“ išvadina tuos; kurie skaito. Bet, nelaimingas, jis nepamislina kas jam pagelbsti uždirbti tą metinę algą viena savaitė. Jis mato fabrike, mašinių-mašinas visokias, supainiotas prietaisais, jis negali apmastyti kas tą viską galėjo surengti, jis nē nebando galvos laužyti apie tų įrankių atsiradimą. Jis tik dirba vieną darbą ir džiaugiasi kada dienos darbas užbaigtas eiti namo. Jam toli nematyti kad tą darbavietę, tas painias mašinas, sumanė žmonės ir beprotaudami, po valiai ištobulino tas painias prietaisais, gėrmai nē žmonių gyvenimo nuo žemdirbystės ant darbo fabrike, išmisliino kaip darbą padaryti greitai. Tada žmogaus darbo valandos sutrumpėjo, jis turi sau daugiau atliekamo laiko ir daugiau uždarbio.

Mieli broliai, Jus, kurie sueinate čia po medžiu, mėginkite jaunuolius pakalbinti kad savo gyvenime jie neitų plačiu keliu, koku pradedo visi jaunuoliai nepažinti vargo. Reikia juos kalbinti kad jie šio to mokintusi, ir savo brangų laiką neleistų tuščiais užsiėmimais. Kaip tik dabar per šiuos gerus laikus jau daug jaunuolių mes patinkame, kurie prapulties plačiais keliais važiuoja, mėginkime paimti juos už rankos ir patraukti ant kelio rupestingiesnio kuriuom jis eidamas bus netik sau geras, bet visiem; ypatingai mūsų Tauta galės pasidžiaugti iš doro jaunimo.

Lai geri laikai išeiina mums visiems ant naudos bet ne ant prapulties.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Organizuoti paprasti darbininkai Schenectady, N. Y. dabar gauna po \$2.40 nuo dienos.

60,000 daugiau moterų dirba medvilnio audinyčiose ne gu kokioj kitoj idustrijoj. Suvalstijose.

Naujas įstatymas Pietinėje Carolinoje apribuoja darbo laiką ant 60 val. per savaitę arba nedaugiau 11 val. per vieną dieną medvilnio ir bovelnos išdirbystėse.

Philadelphiaj kas met padirbama į 50,000,000 jardų karpetu.

Prie odų darbininkai Muskoka, Kanadoje, gavo pakėlimą algų ant 10 nuošimčių.

Mississippi valstijoj uždrausta vaikams neturintiems 12 metų dirbti dirbtuvėse; New Hampshire valstija leidžia vaikams neturintiems 12 metų dirbti, kuomet mokyklos uždarytos.

New Rochelle, N. Y. daildyžių unija pakėlė narių algas 30 c. ant dienos, taip kad dabar daildydės ten gauną \$4.80 ant dienos.

Medvilnio audinyčiose šioj šalyje, dirba daugiau vaikų negu kokiose kitose keturiose idustrijojose kartu.

Ukininkai visose dalyse Suvalstijų pradeda labai bijotis kad negaus užtektinai darbininkų del nuvalymo laukų, arba abelnai del viso ukės darbo, nes visi darbininkai spiečiasi į miestus dirbti dirbtuvėse, kuriuos dabar padirbta karės reikmenas.

Oficijalės skaitlinės parodo kad 1915 m. Anglijoj iškasta tik 253,188,000 tonų anglių, apie 12,500,000 mažiau negu per 1914 m.

Pennsylvanijos ukininkai išmoka apie \$76,380 kas savaitė o \$3,972,000 kas met tarnaitėms, pasamdytoms pagelbėti namų darbe ukininkų pačiom ir dukterimi.

Du metai atgal, gatvės Berlino, Vokietijoj, buvo nučystytos užaugusių vyrų. Karei ištikus, jų vietas užėmė vaikai, o dabar moteris užima vietas šių vaikų, kaip tik jie pasiekia atsakanį amžių (17 ar 18 metų) stotį kariumenėn.

Vancouver, B. C. iš priežasties karės sąlygų, 32 mokytojai ir 7 peržiūrėtojai viešų mokyklų atleisti nuo vietų.

Rusų valdžios biuras organizuoja gamtos mokslininkų ekspediciją, kad gerai ištyrinėtų mineralų depositus Sibire.

Iš priežasties nedatekliaus darbininkų ant ukų ir nekuriose idustrijojose, sutvarta organizacija Francijoj del išbandymo chiniečių tuose darbuose. Chiniečiai bus tam tikslui pargabenti Francijon.

Trijų metų kontraktas tapo padarytos tarp Scranton, Pa. Gatvekarų Kompanijos ir Suvienytos Gatvekarų Darbininkų unijos. Sulgy šio kontrakto, mokesčių konduktorių ir motormanų pakelta ant 11 nuošimčių o šėnių ir stoties dažiuotojų ant 10 nuošimčių.

ANGLI

(Tąsa)

Per trisdešimt metų Elzbi didžiai gabių ministerių, prikos taktikos, nors kad pasekti, jei reikėjo prie visokių ki ir retai, labai retai pasakyti t užlaikyti taiką, ir leisti Angli tapti galingai, Elzbieta per vedė intrigas su kuone vison tom. Ypač žingaidu, kaip jos viešpatavimą (45 metus) vyrą. Kunigaikščiai, princ jorai iš visų šalių norėjo su j: ji visus juos apvylė, nuolat v tam prielankesnė pasirodyd: masis vyro, jai taipgi nemaž laikyti taiką, nes tai viena nenorėjo su Anglija susipyl kad Elzbieta išsirinko sau vi karališkų šėimynų narių. Anglijos priešus, Ispaniją ir bieta įbaugino, grasindama susijungs su Ispanija, o Isp: kininkaus su Francija.

Iki paskutinių kelių metų j vimo, Elzbieta prisilaikė to t visiem tikėjimam, kurį ji buv pirmose viešpatavimo dienos: ža prisidėjo prie gerbuvio jos Mat katalikai, nors daug nu raisiais laikais, dar vis lingi. O tuo tarpu buvo nauja sekta protestonų, taip ritanai, kurie buvo reform: palų (Henriko įvesto tikėjim: piskopalai buvo reformatori: kėjimo. Šie puritanai buvo išbėgę iš Anglijos laike Me mu, buvo radę prieglaudą carijoj, kur jie susipažino Zvingliju. Iš kalvinistų mok: neapkęsti likusių katalikystės

episkopų tikėjime, t. y. vyskupų, kunigų ypatingų drapanų, ir taip ceremonijų; jie netik visus paveikslus ir tt. išmetė iš savo bažnyčių, bet net ir kryžių. Per šventes Kalėdų ir kitas, jie nesilinksmo ale pasnykavo. Jie gyvendavo kuo praščiausiai, dėvdavo tamsius, prastus rubus, ir abelnai, jautėsi šventesniais taip pat už kitus protestonus, kaip už katalikus. Šių puritanų sekta labai platinosi, ir jeigu Elzbieta butų persekiojus juos, privertus priimti jos tėvo įsteigtą tikėjimą, jie kaip ir katalikai butų pakėlę ankščiau ar vėliau revoliuciją. Bet Elzbieta leido abu tikėjimu tykiai gyventi (bent per pirmus 30 metų) ir tokiu būdu igijo visų anglių ištikimybę, ir įvykdė netik išlaukinę bet vidaus taiką.

Ačiu Elzbietos gabiam valdymui, Anglija tuo tarpu stebėtinai pakilo. Jos komercija ir idustrija taip išsiplatino, kad Londonas jau tada tapo didžiausia pasaulės turgavietė. Kiekviena Anglijos prieplauka tapo centras visokio komercijinio veikimo, ir visur laivai buvo budavojami, ir paskui siunčiami į visus tų laikų žinomus pasaulės portus, o ypač į uostus Šiaurės, Baltijos ir Tarpžeminių jurių. Attradimas Amerikos ir pabaigą 15-to šimtmečio ir sekantieji išradimai padarė didelį įspudį ant anglių; dabar, kada viskas buvo tyku, ir pinigų pradėjo rasti užtektinai, daugybė anglių pradėjo taipgi dalyvauti išradimų ekspedicijojse. Vienas garsus jureivis nukeliavo į Arktiko vandenyną ir iš ten į Archangelšką, su kuriuo uostu nuo šio laiko anglai pradėjo smarkų ir pinigingą pirkliavimą. Kiti anglai atsiderė Šiaurinės ir Pietinės Amerikos bei Afrikos vandenynuose, jieškodami prietikių ir ypač aukso, šlapio kaulo ir juodveidžių vergų. Dar vienas daiktas pagelbėjo Anglijos juriniui išsiplėtojimui. Persekiojimas hugenotų Francijoj ir ispanų kankinamas holandiečių reformatorių, buvo labai didelį įspudį padarę ant anglių protestonų. Bet Elzbieta, nežiurint jos pavaldinių simpatizavimo su nuvargintaisiais, nenorėjo užsitraukti karę su Ispanija arba Francija. Delto anglai pradėjo patįs kovoti už protestonus brolius. Tukstančiai iš jų stojo į protestonų kariumenes Nederlandijoj o kiti, gabūs jureiviai buvo pasamdyti protestonų kunigaikščių varginti francuzų ir ispanų prekybos laivus. Su pagel-

onių šie jureiviai, kurie vėrti į piratus, labai daug blėrancijos ir Ispanijos prekybai, arba tankiau, pargabeno priešų laivų, prigrustus oro.

dalykai tarp Elzbietos ir Pilykaraliaus ėjo vis blogyn. Elzbieta, už tai kad pastarasis tiesios katalikus pavaldinius nuosto ir užsodinti jos giminaite jos karaliene (anukę Henriko ant sosto). Pilypas neketė tai, kad ji atsiskė su juo apgi, nors neatvirai, vienok pripiratams, kurie tiek blėdies jos komercijai. Galutinai, kuo nužudė Mariją (išlaikius ją ietų kalėjime) ir paskui, nieko ies jau jautėsi gana tvirta, kareivių holandiečių pagelpakėlė į ricierius Francis, kuris daugiausiai blėdies burvanams, Pilypas neteko kantryo rengtis karėn su Elzbieta, numesti nuo sosto ir vėl įves Anglijoj.

tus jis rinko laivus, kareivius rės reikmenas. Bet Elzbieta o rankas nuleidus. Ji parvo piratus ir kitus garsius jurn ir rengėsi Pilypą pasitikti. Ricierius-Piratas Drake, su ivų įsiveržė į Ispanijos priepri sunaikino laivus ir sandėlius rinktus, kas atidėjo užpuolijos ant daugelio mėnesių. Vie-1588 m. milžiniška ispanų laikiama Armada" išplaukė Angudra ją patiko ir sutrukdė kėd ji atvyko į Anglijos Pratanėnesy. Paskui 150 milžiniškų jo anglių laivynė iš 80 lengvesbiem anglių komendantam pa-

mandinti nevieną sunkų ir ne greitą ispanų laivą, bet jie vienok negalėjo sulaukyti jų pirmyn plaukimą ir ispanai pasiekė prataką tarp Calais ir Anglijos. Ispanai jau rengėsi gabenti kareivius iš Holandijos į Angliją po apsauga karės laivų. Anglai, budami daug mažesniame skaitliuje, nedrįso užpulti tiesiog ant ispanų; bet reikėjo greit išrasti budą sutrukdinti siuntimą kareivių į Angliją. Galutinai jie nutarė naktįje pasiūsti aštuonis jų laivus, prikrautus degamos medegos ir uždegtus į tarpą susigrudusių pratakoje ispanų. Jų planas pavyko, nes keletas ispanų laivų užsidegė o kiti negalėdami nieko daryti taip siauroj vietoj, nupiovė įkarus ir pabėgo į atviras jures, didelėje betvarkėje. Dienai auštant, vadovaujant "piratui" Drake anglai ten užpuolė ant jų ir vieną paskui kitą paėmė arba nuskandino daugybę priešų laivų. Likusieji pabėgo į Šiaurės Jures, kur Drake, išbaigęs amuniciją negalėjo jų vtytis, bet kur bausioms audros pakilus, ne vienas milžiniškas laivas buvo sudaužytas ant akmenų toj pavojingoj ir ispanams. visai nežinomoj vietoj. Į Ispaniją sugrįžo tik penkios dešimt laivų. Apie šimtas laivų ir sakoma 14,000 ispanų žuvo. Šią stebėtiną pergalę anglai išlošė, iš didelės pusės, ačiu jurių audrom, bet kaip ten nebūtų, nuo šio laiko, Anglija, o ne Ispanija, pradeda buti viršininkė jurių, kurią viršenybę anglai pasisavina ir šiandien ir kuri jiem suteikė jų plačią kuonę pasaulinė imperija.

Nuo šio laio jotis išlaukini nosi vidaus datavimo, jį p: snė. Vienok, nepagirtinų p lėjo ir abelnai išmintingiaus: nų ir jos vieš perijodų Ang cija, jurių vir lė prisideda p tai laikai gar šėkspyro, l: Bacon, poetų bieta pritarė dailininkams, visą tą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

CLEVELAND, OHIO.

Aušros Vartų Panelės Šv. Moterų Draugija 7 d. gegužio surengė apvaikščiojimą dešimts metų sukaktuvį tos draugijos. Apvaikščiojimas, kuriame dalyvavo ir kitos draugijos, prasidėjo 8-tą val. ryte. Po apvaikščiojimo buvo balius su pamarginu programu, kurį pildė L. Vyčių 25-ta kuopa.

Pirmiausiai vietinis kun. J. Halaburda pasakė prakalbą. Po tam buvo vaidinta 8-nių veiksmų Tragedija "Genovaitė." Vaidinimas atlikta neperkaip nes nekuriame aktoriam truko nudavimo. Gerai lošė J. Šeštukas (Sigito rolėje) ir p-lė B. Skripkauskaitė (Genovaitės rolėje). Tarpe veiksmių grajino C. L. T. Benas ir buvo deklamacijų. Po vaidinimo, Vyčių Choras sudainavo dvi daini: "Šaltysius" ir "Kad Ryte". Sudainuota pusėtinai. Programai išspildžius prasidėjo šokiai. Publikos buvo labai daug. Gal dar pirmą syk tiek žmonių susirinko ant kokio baltiaus Cleveland.

M. S.—as.

LOWELL, MASS.

7 d. gegužio LSS. 203 kuopa buvo parengus prakalbas. Pirmu kalbėtojum buvo K. Ziurinskas iš Norwood, Mass.

Visų pirma, gerb. kalbėtojas paaiškino ką 1 d. gegužio reiskia darbininkams, nurodė darbininkų skriaudas ir iš kur jos paėina. Paskui mokino darbininkus neduoti "bosams" kyšių, nes taip tik apsinkina savo ir savo brolių padėjimą.

Antras kalbėjo IWW. organizatorius J. Schmidtas, ypač apie streikus ir kaip sunku juos išlaimėti, neesant vienybės.

Antru atvėju kalbėjo K. Ziurinskas apie socializmą, aiškindamas, kad socialistai nekovoja prieš tikėjamą bet prieš negerus pasielgimus tikėjamu palaikytoju. Toliau kalbėjo apie moteris ir jų vargus, ypač tų, kurios turi girtuoklius vyrus. Neseniai čionai tapo atgaivinta Lietuvos IWW. skyrius ir pradėjo smarkiau veikti.

Šiaip veikimų pas mus mažai. Ypač mažai tesirupinama karės nukentėjusiais. Laukiame su nekantrumu atvykimo pono ir ponios Butiškių bei gerbiamos Žemaitės pas mus.

Lowellietis.

POLLINSVILLE, ILL.

š miestelis yra tirštai apstatas lietuviais. Čionai lasi net 4 anglų kabinas, bet pastaruoju laiku vi iš jų tedirba ir tai lankai— vos porą dienų aite. Dauguma lietuvių turi nuosavus namus, ai negal kitur išvažiuoti vis laukia geresnių laipnatarčiai ir ši miestelū kitur važiuoti, nes yra be darbo apie šimtų ir ne vienas ai uždirbtus centus jau pravalgė.

Apšvieta tarp čionykščių lietuvių neperaukščiausiai stovi. Yra keletas prasilavinusių vaikinių, kurie rulinasi ir darbuojasi lietuvių labai, bet jie užtai daug nūkenčia nuo tamsesniųjų, kurie stengiasi užkenti jų darbui. Čion randasi trys pašalpinės draugijos ir po vieną kuopą LSS., SLA. ir SLRK. Pakol nebuvo susitvėrusi SLRK. kuopa, SLA. turėjo nemažą skaitlių narių bet dabar dalykai ki taip virto; kaip girdėti, tai SLRK. kuopa bando pakentti SLA. ir atkalbinėja jos narius.

Reikia porą žodžių ir apie lietuvių paminėti. Čion augusios mergaitės tolinasi nuo mūsų jaunimo ir kaip matyt, dauguma jų draugai ja su svetimtaučiais. Ateivės merginos labai mažai užsiima apšvieta. Dauguma jų praleidžia liuosą laiką šokiuose prie karčių. Būtų gerai, kad abi srovės merginų permainytų elgimo si būdą; kad čion augusios nesisilintų nuo savųjų, ale iš vien veiktu su jais o kad ateivės labiau interesuotusi prakiinesniais dalykais negu šokiais. Vertėtų jom prisirašyti prie draugijų, paveizdan prie SLA. 159 kuopos, kuri tik geidžia visų lietuvių labo ir tobulinimo.

Bedarbis.

BURLINGTON, N. J.

7 d. gegužio, Šv. Kazimieru Draugija turėjo prakalbas. Buvo pakviesti žinomi kalbėtojai p. F. M. Juras iš Baltimore, Md. ir p. M. M. Šlikas iš Philadelphia, Pa. Žmonių ant prakalbų prisirinko apie 150.

P. Juras pirmiausiai kalbėjo apie mūsų Tėvynę Lietuvą ir jos vargus, taip griaudingai, kad nekuri ir verkt pradėjo. Antras, p. Šlikas kalbėjo apie lietuvių tautą, ragindamas vienybėje laikytis; toliau kalbėjo apie laikraščius, ragindamas žmones labiau skaityti geruosius laikraščius. Trečias, musų gerbiamas klebonas kun. Sostokovskis pasakė ke li. žodžius apie tikėjimą. Po tam antru atvėju kalbėjo p. Juras, parodydamas galybę vienybės, imdamas kaip pavizdį vokiečius, kurie užtai, kad jie laikosi vienybėje, galėjo stoti kuone prieš visą pasaulę. Ši prakalba ypač rodos žmonėms patiko.

Buvo ir aukų rinkimas, ale publika nelabai duosniai aukavo, nes surinkta tik \$12.79. Užmokėjus iškaščius, pelno liko tik \$3.04, kas buvo pasiūsta į Tautos Fondą.

Teisybę Mylintis.

SAN FRANCISCO, CAL.

Imigracijos reikalais. Lietuviai gyvenantieji ir rytus, arba Naujojo Anglijos, mažai kreipia atidos į tuos lietuvius, kurie yra išsiplaškę po vakarines valstijas Californiją, Washington arba Oregon. Šie lietuvių yra mažai žinomi ir lietuvių laikraštijai.

Čionaitiniai lietuvių, ant kiek esu patyręs, gyvena daugiausia gerame sutikime, ir jiems apeina bendras darbamavimas. Paveizdan Los Angeles lietuvių, nors jų nesiranda daugiau kaip trys

šimtai, turi tris organizacijas; jei sumanė pirkti lotą, ir pradėti statyti tautos namą. Pamislykite, **Tautos Namą**, o vos trys šimtai lietuvių! Jei rytiniai lietuvių turėtų nors ant trijų tukstančių vieną namą, tai lietuvių tauta jau puikiai atsižymėtų. (Ištikrųjų, jei vien Los Angeles lietuvių neįstengs tą sumanytą išpildyti, tai visi vakarinių valstijų lietuvių padės jiems).

Kiek lietuvių randasi San Francisco, labai sunku sužinoti, nes labai iškrike, bet iš 50 tai tikrai yra. Per kiek laiko, čionai nesirado jokios organizacijos, bet pirmiau čionai ir gi buvo trys draugijos: LSS. kuopa mirė du sykių; SLA. kuopa ir L.S. draugija po tris sykius.

Dabartiniam laikui, susipratę San Francisco lietuvių, matydami reikalingumą draugijos, sutvėrėme SLA. 106 kuopa, manydami kad galėsime pasekmingiau lietuvių emigrantus, nuo karės pabėgėlius suselpti. Minėta kuopa susitvėrė 6 d. vasario ir išrinko komitetas kuris išgautų nuo valdžios leidimą ant kiekvieno laivo ateinančio iš Japonijos surasti ar nėra lietuvių pabėgėlių. Valdžia išdavė mums pasą (leidimą), ir užvirtino musų komitetą. Imigracijos Biuras mums pranešė, kad į šį uostą atvažiuodavo žmones, kurie negalėjo susikalbėti nė rusiškai, nė lenkiškai nė žydiškai, tad turėjo būti lietuvių.

Susirinkimą kurį mes laikėme 12 d. kovo, mes padavėm projektą parašyti pranešimą į SLA. organą "Tėvynę" prašant kad kiti laikraščiai perspaudintų apie musų labdarinę darbą, tikėdamiesi, kad lietuvių visuomenė šiek tiek pagelbės mums. Bet jokis laikraštis neperspaudino musų pranešimo. Argi šis mažas burelis viens gali ilgai ištesėti imigrantus šelpti?

Los Angeles lietuvių taip gi interesuojasi imigrantų reikalais. Per p. A. J. Smith, mums paduota iš ten projektas šauktis į kitas draugijas nežiurint srovijų, kad remtų musų darbą.

6. d. gegužio, susirinkime, vėl svarstė imigrantų reikalais. Daugumas iš draugų yra jau užpykę, kad mes iki šiol darbuavomės su imigrantų reikalais, o lietuvių visuomenė visai nenori atkreipti į tai atidus; jie nutarė, kad pertraukti sutikimą imigrantų, tol kol lietuvių visuomenė nepradės tuomi rūpintis. Šiame mēnesyje, mes jau neturėsime savo atstovo ant laivų ir imigracijos name. Ten gal rasis tokių žmonių, kurie reikalais kad juos išimtų, taip kaip per pereinus tris mēnesius šis komitetas išmė, išvadavo nuo sugražinimo 6 lietuvius karės pabėgėlius.

Imigracijos reikalais privalo rūpintis netik vien SLA. ir kitokios drgg. bet ir tie du L.S.F. ir L.G.F. nes šis reikalas tai yra lietuvių reikalais nukentėjusių šelpimas. Išbėgę iš Lietuvos, netekę savo turto, jie bėga toliau kiek galima, iki jie atvyksta į San Francisco, jie netenka

paskutinio skatiko.

Iš klerikalų srovės laikraščiu, "D." praneša, kad klerikalai turėtų savo žmogų kiekviename uoste, kur lietuvių atvažiuos, ar atvažiuoja, kad šelpti vien tik katalikus. Bet kas bus su tautiečiais, laisvamaniais ir socialistais?! Mat, tegul anie buna sugražinti atgal į Rusiją del nužudymo!

"Kur dingo Lietuvos didvyris? Kur liko tas narsus tautietis? Teatreipia jis savo atidą — Kur dabauja viengentis pilietis!"

Tai tiek apie imigrantus tekalbėsiu.

San Francisco, nuo susiorganizavimo SLA. 106 kuopos, tankiai tilpsta angliškose laikraščiuose apie vietos lietuvių veikimą; tatali lietuvių viens po vieną pradės susirast, ir šios kuopos nariai, teiraujasi sušlost kokį nors dramatišką veiklą. Manoma kad lietuvių viens kito galutinai pradės neisibijoti. Randasi ir tokių žmonių kurie mano, kad gal ir dušią prapuldėti, prie šios kuopos prigulėdami, bet tokie tik iš klerikalų pusės. Socialistai su tautiečiais čia eina išvieno.

J. J. Adams.

MONTELLO, MASS.

Aukos Tautos Fondui.

Surinkta 11 d. geg. : po 50 centų: P. Brazinskas, S. Čepulkiūtė, J. Kašetienė, K. Pigaga, A. Zdnauskas, šeimininkė A. Pigagienė.

Po 30 centų: P. Vinkiavičius; po 25 c.: J. Ješkeliavičius, M. Jeskelevičienė, P. Mazgelis; O. Rastakienė, R. Busnauskas, A. Rackowska, K. Vinskus, šeimininkė Y. Tamulevičienė.

Po 15 centų: C. Trainavičienė; po 10 centų: F. Pigaga, J. Tamuliavičia, K. Baužis, J. Rastikis, O. Vindasiutė. Viso \$5.45 c.

Visiems aukavusiams sirdingai ačiū. Pinigai bus perduoti T. F. Išdininkui.

P. Bražinskas

T. F. skyr. pirmininkas,

V. Banulis,

Pr. Raštininkas.

VELYKŲ AUKOS.

Žmogus po medžiū, 1 dol. S. Sadauskas iš Lowell, Mass. 1 dol.

Aukos perduotos Gelbėjimo fondui.

"Am. Liet." Adm

MARGUMYNAI.

SILKAS IŠ PIAULŲ. Suvienujų Valstijų miškinų produktų Laboratorijos Madison, Wis., vėliausias eksperimentas yra bandymas padaryti artificiališką šilką iš piaulų ir kitų medžių atmatų.

Paprastai šilkas yra padirbtas iš gužtų silkvabalių, bet tas daug lėšuoja ir negalima jo užtekinau padirbt. Delto pastaraisiais laikais, pradėta dirbti taip vadinamas artificiališką šilką iš medžio. Iš pradžių šis šilkas buvo vartotas vien padirbime siaurų rankščių, bet paskui pradėta padirbtį pančekas, "sveterius," kak-

laraiščius. pamušalus, skėpetaites ir tt. ir tt. Dabar kas met suvartojama apie 5,500,000 svarų artificiališką šilką Suvienyose Valstijose.

Bet lyg šiol, šilkas buvo padirbtas iš gero medžio, ne iš atmatų, kaip virš minėto laboratorijoj bandoma padirbti.

Yra keleta budų padirbti šį šilką, bet paprastai, medis yra padirbtas į košę ir tada išmarkytas arba perleistas per įvairias rūgštis, iki galima iš jo daryti siulus. Artificiališkas šilkas nėra taip minkštas kaip tikras šilkas.

KARALIAUS SVEČIAI.

Anglams užėmus vokiečių koloniją Kamerun, Afrikoje, tos šalies juodveidis karalius sutaisė jems didelį balių. Balius atsibuvo su visokiom ceremonijom, pats "karalius" pasakė prakalbą nuo "sosto" ir leido anglams nuimti jo ir jo 600 pačių bei 149 vaikų fotografiją.

Balius atsibuvo karaliaus palociuje, ir ant turgavietės "sostamiesčio." Karalius priėmė svečius, apsirėdęs iltais naujais mėlynais rubeis ir užsirišęs skepetą apie kaklą. Paskui jis pasakė prakalbą savo kalboj ir angliškai; anglams buvo gana sunku suprasti visą jo kalbą, vienok buvo aišku, kad jis linkėjo visokių laimiu, ir kad paliepė saviems buti ištikimais naujiam ponam.

Tada prasidėjo šokiai. Orchestra susidėjo daugiausiai iš įvairio didžio bubnų, padarytų iš kiaurų medžių ritinių ir apdengtų odom. Vienatinis kitas muzikaliskas instrumentas buvo rušis barškaly, kurį turėjo didžiuo juodveidžiū ir su kuriu jie tikrai puikiai laikė taktą. Apie šeši ar septyni matomai geriausiai "išsilavinę" šokikai pradėjo šokti, kripuojant kojas ir kraipydamiesi į šalis. Nekurie iš jų buvo apsirėdę drapanom, kurios išrodė lyg ir mėlynos "overalls", kiti dėvėjo ilgus raudonus ploščius, kurie ėjo nuo užkulniū iki jų nosių. Kiekvienas šokikas turėjo ant galvos žingeidžią išskulptuotą maską, kuri buvo apie dviejų pėdų augščio ir nudažyta baltai, Ant kaklu buvo karbatkai padaryti iš medžio gyslučių ir apie pėdos storio. Aplink kulnelius, jie turėjo tokius pat karbatkus.

Bekraipydamiesi, šokikai prisiriino prie karaliaus, pasilenkė, patrynė galus maskų į pieneskas ties karaliaus kojų, tada orchestra pradėjo dar smarkiau griežti, juodveidžiai su barškalais dar labiau barškinti, o šokikai sukosi, šokinėjo ir kraipėsi it padukę. Staiga, orchestra povaliau pradėjo griežti ir šešios iš karaliaus pačių pasirodė. Jos buvo kuone taip pat apsirėdę kaip vyrai šokikai, tik ant galvų dėvėjo dar žingeidesnes maskas su ilgom juodom plunksnom. Jos taip pat šoko kaip vyrai, tik kad dar labiau kraipėsi. Šis šokis tesėsi per am valandą ir pradėjo anglam nusibosti, kuomet galutinai karalius pakėlė

ranką ir šokikai pradingo.

Tada prasidėjo fotografavimas, kuris gana ilgai tesėsi, nes nelengva nuimti paveikslus taip didelės šeimos kaip to karaliaus. Paskui karalius pranešė, kad jis nori nusifotografuoti su anglų kareiviais. Delto jo "sostas," labai primityviška kėdė, kurios sėdynė buvo padaryta iš slieko dėžių ir kuri buvo apdengta audeklu išsiutu karielais įvairių spalvų, buvo pastatyta viduryje turgavietės ir karaliui joj atsėdęs, kareiviai aplinkui sustojo ir fotografija buvo nuimta.

Po nuėmimu paveikslų, karalius pakvietė svečius parukyti jo pypkę, kuri turi 7 pėdų 6 colių ilgio ir kurioj telpsta du svarai tabako. Anglai noroms nenoroms apsiėmė ir taip ceremonijos užsibaigė.

BOIKOTUOS VOKIETIJA.

Nuo pradžios dabartinės karės, sąjungiečiai laiks nuo laiko pranešė, kad kareivai pabūgus, jie boikotuos Vokietijos produktus. Pašaliniai žmones, iš pradžių manė kad tai ti. laikinis karės pagimdytas neapykantos apsi-reiškimas, kuris dings su paskelbimu taikos. Bet dabar pradameda apie tai abejoti, nes idėja šio boikoto rodos taip išgilynus net ir pavieniū ypaty mintyse Francijoje, Anglijoj, Belgijoj ir tt., kad sakoma ji jau neišdils.

Kuone kiekviena Francijos prekybos korporacija, kuri praecyje kiek nukentė nuo vokiečių kompeticijos netik platina idėja, kad reikiā užsigānēdinti naminais išdirbiniais arba išdirbiniais tautų prielankių Francijai, ale jau ir organizuoja boikotą su tokiu energiskumu, kokio nesimatė Francijos pramonės rateliuose prieš 1914 metą.

Suvartotojai jau dabar mokinama pažinti kuriuos vokiečius išdirbinius jie pirkdavo prieš karę, ne nežinodami, kad jie paėjo iš Vokietijos, ir koki francuzų, anglų, rusų arba italų išdirbiniai gali užimti tų vokiečių produktų vietą. Žmonėm gerai išaiškinama, kaip jie patys sau gero padaro remiant velyk savus išdarbinius o ne svetimus, nors saviēji ir nebūtų visai taip pigūs arba taip geri kaip svetimieji.

"Nereika krauti turtus žmonėm tos šalies kuri paskui juos paverčia ant irankių užpuolimui ir išpustijimui pačios Francijos", šaukia francuzai pramoninkai, ir žmones, rodos karštai atsi-liepia ant šio šauksmo.

NEVARTOS DAUGIAU BUBNŲ.

Neseniai Francijos valdžia nutarė, kad bubnas yra visiškai bereikalingas daiktas kariūmenėse. Sulyg valdžios užmetimų, bubnas yra sunku nešti kelionėje; lietuvis jį sugadina; negalima išgirsti jo signalus laike didelių mušių; reikia dviejų metų atsakančiai išlavinti bubninką, ir numetant bubną jį šalin, daugelis tukstančių vyrų galės aktyviai stoti kariūmenėse.

Nuo nutarimo Francijos, kitos Europos valdžios tair-

gi nutarė apleisti bubną.

Likimas bubno, sako karės žinovai, buvo jau nusprestas rusų-japonų karėje. Japonų kariūmenės visuomet tykiaai maršavo, vartodami vien trimito signalus. Nė vieno bubno nesirado visoj japonų armijoje. Prieš tai, nors nekuriabejo apie bubnų reikalingumą, vienok jokia didelė karė neatsibuvo be jų.

Napoleonas labai mylėjo bubnus, ir jis, kaip garsus maršalas Saxe manė, jogei jokia kariūmenė negalėjo gerai maršuoti be bubnų ir dudų. Napoleono apgalėtojas, Wellington, taipgi sakydavo, kad kareiviai negalėjo atlikti jokio pasekmingo užpuolimo, neparaginti muzika.

VIŠTOS. KURIOS ISPERI ŽUVIS.

Chiniečiai yra pagarsėję kaip geriausi žuvų augintojai pasaulėje. Daugybė taip žingeidžiai formuotų auksazvynių yra produktai jų gabumo žuvų auginime.

Kad išvengtį sunaikinimo daugybės žuvų ikrų, nes kiti gyvūnai labai daug jų suėda, chiniečiai žuvų augintojai turi žingeidų metodą. Jie surenka kiek gali ikrų, ir tada, išpuėtū jūrį iš kiaušinių, jie pripildo lukštus per mažas skylutes žuvų ikrāis, gerai užkimšdami skylę. Tada jie padeda kiaušinius per periklēm vištom. Vištos per kiaušinius per tam tikrą skaičių dienų, tada lukštai kiaušinių yra vėl prakiurinti ir jų turinį idėta į vandeni, kuris buvo sušildintas bestovėdamas tulą laiką saulėtojoj vietoj. I labai trumpą laiką ikrāi išperi ir mažos žuvytės yra laikomos tyrame ir šviežiame vandenyje iki buna gana didelės buti padėtos į produs su didelēm žuvis. Taip darant, chiniečiai visuomet turi užtekėtinai ir net daugiau žuvų negu jiems reikia.

KAIP GALIMA PAŽINTI IŠ PROTO IŠEJUSIUS.

Paprastai manoma, kad komisija del ištyrinėjimo artulas žmogus yra beprotis ar ne, nutaria tai, išklausi-nėdama nužiurėtą ypata. Jei atsakymai yra atsakan-ti tai žmogus yra sveiko proto— jeigu ne tai reikia jį tupdyti į beprotnamį. Bet nors šis budas yra vartojamas, vienok yra kitų budų nutarimui kas link proto sveikumo; du iš šių budų yra, ar nužiurėta ypata gerai miega ir ar ji gali verkti.

Jeigu tā ypata gerai miega, tai proto ligų ekspertas, turi gerą priežastį manyti, kad nežiurint kokia jo liga, jo protas vis dar sveikas. Tas nereiškia, suprantamai, kad visi tie kurie negali gerai miegoti yra iš proto išėję; toli gražu ne. Vienok yra gerai žinomas dalykas, kad bepročiai negali gerai miegoti.

Kitas žingeidus dalykas yra, kad iš proto išėjusie negali verkti. Nežiurint kas jiem daroma; jie neverkia. Ir jeigu įnamis beprotnamio pradeda verkti, tai gydytojai ir dažniurotojai žino, jogei

VIETOS ŽINIOS

Koncertas.

Svetainėje A. O. H. ant Trumbull gatvės, nedėlios vakare, (geg. 14 d., 1916 m.) atsibuvo puikus koncertas kuri parengė vietinis Worcesterio Lietuvių Benas, bendrai susivienijęs su So. Bostono beniu, paminėjimui 10 metų sukaktuvių jo gyvavimo.

Koncerte dalyvavo apie 50 muzikantų.

Dirigavo ir vedėjas šio koncerto buvo p. J. Našukaitis, kuris tarp kitko grajino solo kornietu akompaniuojant visam beniu ir vėliaus solo baritonu, akompaniuojant p-lei M. Dirveliutei. Ypač puikiai sugrojė baritonu Schubert'o serenada.

Abelnai tarant, visas benas, iš savo programo, puikiai sugrajo maršą "Tėvynės galėjimas" (Toska po rodinie) ir, kaip jie programa pavadino, "Lai gyvuoja mūsų Tauta." Kitkas labai vykusiai išpildyta. Paveizdan, "Vespers Bells." Baisiai nesiharmonizavo. Ar tai jau taip muzika prasta, ar jos nemokėjimas išpildyt, nežinia.

Buvo atvažiavus iš Brocktono gabi solistė-dainininkė, p-lė Ruiptūtė ir kita mergina, pjanistė, kurios vardas nebuvo garsintas. P-lė Ruiptūtė dainavo "Fausto Operos" dainą "Jeigu mane myli." Apie dainos gražumą užtenka pasakyti, kad ji yra paimta iš vienos puikiausių pasaulių operų, ir p-lė Ruiptūtė ją žavėtinai sudainavo net du kartu, atkartodama, nes publika garsiu delnu plojimu išaukė bent kelis kartus ant estrados. Apart šios dainos, dainavo dar vieną S. Z. Maniuko's dainele, "Temsta dienele." Jai buvo įteiktas gyvų gėlių buketas. Tik pastebėta, kad lietuviai nemoka paduoti bukiųjų. Tą aš daugelyje vietų esu matęs. Užtuot įteikti dainininkiai esant ant estrados, angoje publikos, jie gi paduoda kur už kampo, ką ir dabar padarė.

P-nas J. Dirvelis griežė smuiku "Poet and Peasant", jam akompaniravo p-lė M. Dirveliute. Atliko gana puikiai, tik kad šis gabelėlis muzikos pats neturi didelę vertę. Dar ir daugiau jiedu grajino, ką taipgi atliko labai gerai.

Pertraukoje p-as J. Baniulis trumpai bet nuosekliai pasakė prakalbėle, paminėdamas kad šį koncertą surengė vietinis Lietuvių Benas paminėjimui savo 10 m. jubilėjaus, ir ragino jaunuomenę, užuot praleidus laiką dykai be naudos, prišrašyti prie beno ir mokyti muzikos. Taipgi karštai ragino paaukauti nukentėjusiems nuo karės lietuviams.

Aukų surinkta \$29.00 su centais.

Publikos atsilankė neperdaugiausiai, nes augštutinės sėdynės buvo veik tuščios, ir kadangi išlaidų buvo daug, tad pelno neliks.

R-s.

sibuvo gaisras kuris padarė ant \$5000 blėdies Quincy hoteliui, ant Trumbull ir Front gatvių. Tris ypatos apalpo nuo išgaščio ir dumų ir turėjo būti nugabenti ligonbutin. Ugnegesiai pagelbėjo apie 40 kitiem išbėgti, pusiau apsiorenge.

Apvogė Čivinską.

Nedėlioje, kas nors įsiveržė į Motiejiaus Čivinskio krautuvę ant Lafayette gatvės ir pavogė 14 dol. iš registro. Vagis įėjo per langą užpakalyje krautuvės.

Sumažino darbo valandas. Hopeville Manufacturing Co., kuri turi dirbtuvę ant

Sutton kelio, ir išdirba vilnonius audeklus, pranešė, kad pradėdant nuo 14 d. geg. jos darbininkai dirbs tik 54 val. vieton 60, bet gaus tiek pat mokesties kaip už 60.

Pramonė pagerėjo 145 nuoš.

Statistika padaryta 156 miestų parodo, kad Worcester yra viens iš 16 miestų, kurių pramonė pagerėjo ant laugiaus negu 55 nuošimčių per praėitą metą. Pasirodo, kad Worcesterio "biznis" per 1915 metą paauogo net 145 nuošimčiais ant 1914 metų o 115 nuošimčiais ant noralių (t. y. paprastų) metų.

MOTERŲ SKYRIUS.

Bulvių kiaušininė.

Išviryk ir sugrask užkeitinai bulvių, pripildyti tris puodus. Iškė bulves į bliudą, įmaišyk du kiaušinius, didelį šaukštą pieno, truputį druskos ir pipirų. Iškė į gerai ištaukuota bliudę ir kepke pečiuje iki viršaus bus parudęs.

Iškeptos ropės.

Nulupk keletą ropių ir perpiau per pusę. Sudėk į bliudę kuris nebijosi karščio, užpilk truputį pieno, apibarstyk mažais šmoteliais sviesto ir pridėk pagal skonį druskos ir pipirų. Kepk iki bus visai minkšti. Kuomet bus iškepę, apipilk šiuo mišiniu: išleisk didelį šaukštą sviesto, įmaišyk į jį pusę arbatinio šaukštuko sausos muštardos ir truputį druskos ir pipirų.

Smėtonuotos ropės.

Nulupk ropes ir supiaustyk į mažus, keturkampius šmotelius. Viryk truputį pasudintame vandenyje iki bus minkštos, tada nusunk ir pridėk užkeitinai pieno, kad apsemų ropes. Šumaišyk šaukštą miltų ir šaukštą sviesto. Pridėk prie ropių. Viryk ropes vieną ar dvi minutes. Tada pridėk šaukštuką smulkiai sukaptų petruškų.

Tapioka su riešutais.

Pamerk dvi-trečdalis puoduko tapiokos trijose puodukuose šalto vandens per keturias valandas. Tada pridėk puoduką rudo cukraus, pusę puoduko sukaptų riešutų ir viryk dubeltame puode per valandą. Išpilk į gily bliudę sušlapintą šalta vandenyje ir leisk stovėti iki visi šalta. Tada lengvai apversk ant didelės torkielkos. Reikia valgyti su smetona arba su pienu ir cukrum.

Jei nori greitai niumti žuvų žvynus, įkišk žuvis į verdantį vandenį ir greitai vėl išimk.

PARSIDUODA

48 akrų farma, žemė lygi ir derlinga, 10 c. nuo Worcesterio netoli lektrikario ir gelžkečio stoties, didelis plotas gero miško, geri būdinukai. Turi būti parduota greitai laiku. Kaina tik \$1,850; įmokėti \$700. Lengvos išlygos.

A. BLAZYS

PRANESAME
jums lietuviai, kad mes uždeję me puikas maudynes. Atdaro Serechoje, Ketterge, Pėtnyčioj, ir Subatoje, Meldžiame visus lankytis, geras patarnavimas.
J. KANTREVICIA
26 Ward Str., Worcester, Mass. (17,18,19,20)

YRA MULŪ.

kurių jūs neturėtumėt vartoti prausimui. Jie suerzina veidą, rankas ir kaklą, padarydami negražią odos išveidą. Todėl turit buti atsargus ir prašyti Sever's Gydancio Odinio Muilo (Sever's Medicated Skin Soap). Jo medikamentas padaro jį pagelđajamu, antiseptišku muilu, kuris prašina niežėjimą. Tai ideališkas muilas trimuimui ir skutimuisi. Prausiant kudiški, reikia jį vartoti. Ir jums patiems maudanties jis yra reikalingas. Vartokit jį kas dien. Kaina 25 c. visose aptiekose, arba tiesiog iš:

W. F. SEVERA, Co.
Cedar Rapids, Iowa.

PARSIDUODA Pool Ruimis: 4 stalai, gera vieta. Parduoda dėli užsiemimo kitame "bizniuje". Norintis pirkti teikis atsilipti!

WILLIAM REMEIKIA
77 Millbury st. Worcester, Mass. 19-20

MOTERŲ ATYDAI!

Moteris, o ypatingai merginos, jeigu nenorite mokėti dvigubus pinigus štoruose už dresses ir kodus, tai nusipirkite audeklą ir atsineškite pas mane. Siuvu pagal naujiausia madą ir nebrangiai.

M. Paulauskienė
92 Perry ave. Kamps Stone st. (ant antrų lubų) Worcesteryje.

LANGLOIS CO.

Plaukų svičiai ir plonų plaukų 36 svičes vertos po \$6.98, dabar \$3.98. 30 svičes vertos po \$5.00 dabar \$2.98; \$5.00 setas šukų dabar tik \$2.39; \$3.00 setas šukų dabar tik \$1.98. \$5.00 laikrodžiai— \$3.98, \$3.00 laikrodžiai— \$1.98. Auksiniai bracetai \$1.98, 50 bracetai 15 c. grino aukso. Nužemintos kainos pancekų ir skrybelių.

175 Green st.
Worcester, Mass.

KRIAUCIUS

Moteriškų drabužių. Pasiuvame puikiai siutus, dresses ir visokias moterų drapanas. Gvarantuojuame pritaikimui. Taipgi išvalom, sutaisom ir prosinam.

J. KOHEN
145 Water str. Worcester, Mass. 22

SKOLA.

Gerbiami skaitytojai! širdingai meldžiame atnaujinti prenumeratą savo žinote kad mažą skolą vis darosi didesnė, jeigu ne prižiūrėta. Atminkite kad "po pierra brangi ir žodžių sakant" viskas pakilo, bet laikraščio kaina vis toji pati. O jeigu jūs elgites kaip geri musy prieteliai, užsimokėsite arba duosite žinią kad sustabdyti. Jūs labai mums pagelbėsite. Per šias porą savaitių mes duosime dainų knygelę dovanų, tiem kurie patis atsinaujis ant meto prenumerata. Nepamirškite, atnaujinkite dabar.

AMERIKOS LIETUVIŠ
15 Millbury st. Worcester, Mass.

GERA RROGA

Mes turime septynias geras drukuojamas mašines:

2 Franklin, 2 Hammond, 2 Blichensderfer, 1 Oliver.

OLIVER 15 DOL.

Kainos nuo 12 iki 20 dol. Kam reikalinga mašina meldžiame su mumi susižiuoti, parduoda me konopigaliais.

FRANKLIN 15 DOL.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

GELEŽINIAI NAGAI

Parašė Arthur Stringer. Salietuvinio Erdvilas

SEPTINTA DALIS.

Apgaubtas Pagelbėtojas.

Enoch Goldenos sesuo Agota, pas kurią Margory dabar gyvena, beveik taip pat nekentė gyvulių kaip ji nekentė slaptųjų. Dabartiniu laiku ji buvo labai nerami, nes ji jautė, kad aplink jos pirmiau taip tykų namą, tebejo visoki neišaiškinti atsitikimai. O kaip jos tarnaitė Hanna, stora, nelabai gudri moteris, pranešė jai, kad nepažystamas žmogus, dėvedamas geltona maska buvo palikęs šviesiai žalią papuga, kurios vardas buvo Tito, del panelės Margory, teta Agota visai supyko. Ji žiūrėjo ant paukščio su didele neapykanta ir aštriai paklausė mergaitės kas per vienas tas maskuotas žmogus buvo ir kodėl jis čionai nešinėjo "gyvulius."

Bet nė vienas mergaitės atsakymas jai nepatik, ir susiraukus, teta Agota paliepė mergaitė baigti kortų žaisla, kurį Hanna, ineinanti su paukščiu buvo pertraukus. Bet žalios papugos nuolatinis, nesuprantamas šauksmas "Sergėkis Geležinių Nagų," neleido jom tykiat lošti. Visai supykus, teta Agota paliepė Hannai, kuri rengėsi eiti namon, (nes ji negulėjo panos Agotos name) nešti su savim tą "neramų gyvulį" ant nakties.

Hanna tą išpildė, ir parėjus namon, idėjo papuga į savo vištynyką.

Tenai Tito butų praleidęs be abejonės tykiak nak tį, nors naujos kvatieros jam labai nepatiko, jeigu tula juodveidė, vadinama Jemima Watson, nebutų sugrįžus namon kuone su tuščiom rankom. Šios garbios damos amatas buvo mazgoti ofisus ir koridoras. Apart to, šį-tą pelyhdavo iššieskodama gurbus ofisuose. Mat tenai tankiai pakliudavo, per neapsižiūrėjimą ar kaip kitaip, daiktų turinčių kokią vertę. Bet šį kart, visas jos pelnas buvo pusė geltono žemlapio, su paaiškinimu kodeksu, kurį Jemima rado beinant gatve ties Central Tower budinku. Rastus Watson, Jemimos vyras ir ponas (kuris gyvena iš jos uždaryti) numentė popiera su piktmu, ant virtuvės stalo, kuomet jis dažinojo, kad tai buvo visas tos dienos "grobis."

Jemima nebuvo laiba moteris, bet jos vyras,

"Kur tu gavai tą papugą?"

buvo visiškai panašus į kubilą ir sulyg jo, nieko nebuvo vertesnio ant šio pasaulio kaip gerai pavalgyti. Ir kadangi "grobis" buvo taip mažas ir šepa kuone visai tuščia, storas juodveidis pasijieško sau seną maišą ir pranešė pačiai, kad kadangi ji nemokėjo jam dastatyti maisto, jis buvo priverstas pats jo įješkoti ir kur nors išėjo surasti kelvėtik diktų vištų. Instinktas, kartu su likimu, nuvedė Rastus už nosies, tiesiog į augščiau minėtos Hannos kiemą, pagelbėjo jam persukti tvorą ir atvykti ties užraktytu vištynyku. Spynos nebaugino Rastusa ir jis tuoj grudo viestas maišam. Didelame skubiniame, jis nė nepatėmijo, kad vienas paukščis buvo visai kudas; mat jam reikėjo kuogreičiausiai pabėgti su "nelaisviais". Jis atsargiai žiūrėjo aplinkui, kad persitkrnti joga viskas buvo ramu, kuomet staiga, pasigirdo balsas, visai arti jo:

— Sergėkis Geležinių Nagų!
— Kas ten? suuko išsigandęs Rastus.
— Sergėkis Geležinių Nagų! atkartojo tas balsas, taip arti jo.

— Ko — ko — kokių geležinių nagų? paklausė prakaituojantis Rastus.

— Aš tave pagausiu! pranešė stebėtinai balsas užpakalyje jo. Ir su tuo grasymu, baisi panika pagriebė išbaugintą Rastusą, kuris, žviegdamas iš įsgasties, pasileido per naujai sukastą daržą ir į mėnuliu apšviestą aleją, tarpe augstų tvorų, lyg kad šimtas vilkų butų buvę paskui jį.

Gale alėjos, Rastus sprudo per siaurus vartelius ir uždusęs ipuolė į karčiamą prigulinciją tulam Antonio Dibello, kur sėdėjo keturi vyrai aplink mažą geležinį stalėlį lyg ir svarbioj konferencijoj.

Šie vyrai parodė staigiu neušigandėnima šiuo netikėtu pertraukimu jų besiteiravimu. Bet kuomet papuga, iškisius galva per skylę maiše atkartojo savo garsų šauksmą: "Sergėkis Geležinių Nagų" visi keturi pašoko. Jų vadas, kuris ir prie tamsių karčiamos darželo lempų matomai buvo vien rankis žmogus su stebėtinai raudotu veidu, šoko ant išsigandusio negro. Bet Rastus, negėdė diskusutu su jais, ir tik vėl baubdamas lyg išbaugintas būlius, pasileido namų link.

Pasiekęs namus, jis puolė per duris aimanuodamas, visai nušęs. Jemima tik išsižiojus žiūrėjo į jį nieko neprasudama; ji rengėsi ištyrinėti maišo turinį, kuomet duris vėl staiga atsidarė ir keturi vyrai išsiveržė vidun. Legar ir jo sėbrai pagriebė drebantį Rastusą, pastatė jį ant kojų, tada pasodino jį ant kreses ir pagriebė maišą. Iš tenai jie išėmė reikiančią žalią papugą ir

išsėgaminavo ją su nusistebėjimu.

— Kur tu gavai tą papugą? paklausė vienrankis žmogus, pakratydamas negro. Rastus tik pradėjo dar labiau drebėti, ir volioldamas akis, atkrito į kresę. Jis manė, kad šie keturi "balti džentelmonai" ketino jį vesti tiesiog į policiją ir tik kuomet jam užtvirtino, kad jis neturi nieko bijoti, jis lyg ir atsigavo ir prizadėjo išpasakoti "džentelmonam" ko tik jie norėjo. Jis net apsiėmė nuvesti "baltus džentelmonus" į vietą kur radosi Hannos vištynyčia.

"Džentelmonai" buvo taip užimti jų netikėtais atradimais, kad jie visai neatkreipė atidos ant pačio Rastuso, kartą pasiekę vištynyčia, ir tas žmogelis pasinaujogo proga greitai pranokti.

Bet tas staigius vijimasis paskui Rastusą nebuvo praėjęs nepatėmytas. Tulas nepažystamas, kuris ankščiau tą nakty buvo apvažinėjęs gatves, pamatė greitą bėgimą keturių vyrų. Jemima Watson dar nebuvo atsigavus nuo išgaščio iš šio staigaus užpuolimo jos namelio, kuomet ji patėmijo kad kitas nepažystas šviesias radosi jos stuboj. Ir jį nė kiek labiau nusisiramino patėmijus, kad nepažystamas dėvėjo geltoną maską. Bet jai bedrebant, sis žmogus paklausė tykiak:

— Kur tie vyrai veda Tamstos žmogų?

— Jie veda jį ten, kur jis paėmė tą paukštį, išaiškino negro. Maskuotasis šoko prie durų, bet staiga, sustoję. Nes, gulint ant grindų, ties kibirų vandens, jis patėmijo labai gerai žinoma išilga šmota geltonos popieros. Į sekundą jis buvo pagriebęs popiera.

— Iš kur ta popiera atsirado? klausė jis. Nes jis gerai žinojo, kad tai buvo Goldenos žemlapis kuris buvo pradingsas.

— O aš ta radau eidama čystyti ofisus, išaiškino juodveidė. — Ale mano Rastus sako, kad ta popiera neverta nė senos markės!

— Gal tavo Rastusiui jį tik tiek ir verta, tykiak atsakė nepažystamas. Bet man jį verta kur kas daugiau. Tada, išpausdamas dešimtinę į Jemimos rankas, jis tarė: — Štai Tamsta, tas jums priklausau, jei vieną daiktą padarysite. Eikite greitai pas serifą, pridubinkite jį, ir nuveskite į namą kur moteris vadinama Hanna dirba. Sakykite jam skubintis, ir vestis su savim keletą

policistų, nes kitaip šiame kaime žmogžudystė papildyta, prieš saulės tekėjimą!

Tada, nieko nelaukęs, maskuotasis išbėgo per duris, ir skubino per tamsias gatves. Lyg šešėlis, jis atvyko prie vijočklem apaugusio nameilio, kur trys moteris tykiak žaidė kortomis, prie šviesos didelės žalios lempos. Maskuotasis, tik pažvelgė į kambarį, tada tykiak išleisdamas, užpakalį namo, užsirakino mažame kambaryje ant antrų lubų ir tenai greitai, bet gabiai padarė kopija žemlapio. Bet dar ta kopija nebuvo pabaigta, kuomet žingeidus dalykai pradėjo atsitikti apačioj. Margory Golden, netikėtai pakėlus akis nuo kortų ir pažvelgus į veidrođį, kuris radosi ant sienos kaip tik prieš jį, patėmijo veidrodyje, kad per langą užpakalyje jos žiūrėjo baržuotas veidas, ant kurio matėsi jai gerai žinomi randai.

Iš pradžių, jį norėjo spiegti, bet paskui sumislino kad tas butų bloga, ir pastaciaus akis, žiūrėjo į kortas, mislydamas, kaip išsisukti iš pavojaus, kuris jai grėsė. Nes veidas kurį ji buvo patėmijus, priklausė josios didžiausiam priešui, Legar. Galutinai jį nutarė pašaukti soferį josios maskuoto išgelbėtojo, ir prašyti jo rengtis kuogreičiausiai grįžti į miesta. Ji tēmijo soferį, kuomet jis užsimetė švarką, ir kepure ir tada pradėjo eiti garazhos link. Ji tēmijo, kaip jį ejo skersai tamsų kiemą. Tada, jis sudrebėjo, nes staiga, keletas vyrų išsoko iš krumų ir užpuolė ant soferio. I labai trumpą laiką, jis buvo visai jį rankose, ir pirm negu išsigandusios moteris galėjo pasikelti nuo stalo, jų namas buvo pilnas banditu, vadovaujant pačiam baisiam Legarui.

Pastarasis ironiškai pasilenkė prieš išbalusį mergaitę. Jis žengė prie jos, kuomet soferis staiga vėl prisėdėjo kiaučtytis, ir bandė išsprust iš nagy banditu, garsiai šaukdamas pagalbos. Legar, neatbūdamas ant jo šauksmu, apsidairė, ir pamatęs duris, atidarė jas; tai buvo drapanų kambaraitė.

— Išmeskite tą gyvulį čionai iki jis išmoks tykia apsieiti, paliepė jis savo pasekėjams.

— O dabar, pane, tu esi vėl su mumis! ta jis tyčiodamasis į mergaitę. Bet jam bet tuos žodžius, kitas žmogus buvo įėjęs kambarin. Šį kart, tai buvo paslaptingas žmogus, žinomas kaip "Juokiančioji Maska."

— Tegul nė vienas vyras čionai nesijudina! sušuko jis, pakėlęs revolverį. Bet Legar vieno pašoko keletą žingsnių atgal, atidžiai tēmdamas revolverį.

— Pirm negu pradėsieme šaudyti, prabilo Juokiančioji Maska, — aš noriu, Legar,

Draugijų Reikalai.

DETROIT, MICH. Lietuvių Literatūros ir Mokslo Draugija paėmė Amerikos Lietuvių už organą.

DRAUGIJOS VIRSTININKAI: Pirmininkas K. A. Byshell, 293 Greeley ave. pirm. pagelb. J. Tribulas Urašų Rastininkas Jon. Vaitekunas, 204 Cardoni av. Fin. Rašt. A. Stanislovaitis Iždininkas M. Mazelis Ižo globėjai: Juoz. Vaitekunas ir A. Mitrikas. Tvarkdarys J. Latonas.

Mėnesiniai susirinkimai laikomi kas pirmas nedėdienis kiekvieno mėnesio, antra val. po pietų: svetainėje "Dom Polski." Ant Forest ir kamps Chene st. et. Liter. ir Mokslo Dr. — įcs nariai maino knygas kas antra nedėdienį kožno mėnesio savam knygvyne, po No. 293 Greeley av. tarp 12-kos ir 3-jų po piet. Knygiai: F. Milickis ir B. Išganaitis; knygino ižd. K. Jankus.

SHEBOYGAN, WIS. Sv. Kazimiero Draugystės susirinkimas metinis esti 9 d. Balandžio, prasideda 12 val. diena. Bažnytinėje svetainėje. Mėnesiniai susirinkimai atsibuna kas antra nedėlia kožno mėnesio. Pirmininkas—Andrius Kudirk. 1121 Clara ave. Sekretor. Juozas Auštrevičia, 1414 New York ave.

ISMOK VOKIŠKAI

Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokinimo voikiško kalbos. Išaiškinta raišės, daiktai pasaulės, šalys miestai, žmogus ir dalis kūno, giminės, užsiėmimai, namai, rakandai, valgiai gerymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, vabalai, oras, laikas, tautos budvardžiai, prieveiksniai prielinksniai ir t. t. Pasi kalbėjimai kelionėje, viešbutyje, krautuvelyje, krasoje, restorante; Kaip pasirašyti savo laišką Gali mokintis žodis po žodžio turėdamas laiko iš ko turėsi didelę naudą ateityje. Nusipirk dabar. Kaina tikta 35 c. M. Paltanavičia 15 Millbury St. Worcester, Mas.

NAUJA KNYGA "VALKATA"

Ką tik išėjo iš spaudos. Tai yra labai puikus dramatiškas veikalas, kuris turi visiem patikti. Šį veikalą siūlom teatrui lošėjim, po 35 c. už ekzempliorių.

"AMERIKOS LIETUVIS,"

15 Millbury St., Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio"

Agentas L. Savickas, 20 Oxford str. New Britain, Conn.

SVARBUS PRANESIMAS!

Lietuviai ir Lietuvaitės! Jus žinote kaip mogus tik vada gražiai išrodo, kada jo drapanas gražiai pritaikytos,— ko Worcesterio Lietuviam tikta ir truksta. Taigi nepamirškite, kad mes siuvame drabužius pagal naujausia stilių: vyrām ir

merginom pritaikome labai gražiai ir pasiuvame drutai, mėg valome, prosiname ir atnaujinam. Kaina mūsų žemiausia delto visus kviečiame lankyti pas savąjį—Lietuvių, o darbas visada bus geriausiai padaryta. K. GAGAS, 382 Millbury Street Worcester, Mass.

J. Dirsas ir K. Konopka 32 Millbury k. Lamartine Sts. WORCESTER, MASS. Puikiausia Užeiga

pakelngam ir kiekvienam lietuvini gerai užėti. Alutis gardus. Šnapšelis smamus, Vynas Cigarai nesuskaitomam pasirinkime. Nepamirškite!

AMERIKOS LIETUVIO Agentas J. MIERNIKAS 221 Ames St. Montello, Mass.

GERI DANTIS REIŠKIA GERĄ SVEIKATĄ.

Prižiurome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Ateikite DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS 154 Front St., Worcester, Mass.

KADA TU GIMEI?

Prisiusk savo adresą ir kokiam mėnesy tu gimęs ir 10c. dėl prisuntimo, o gausi knygelę, kuri pasakys tavo visą gyvenimą, kokis tavo talentas, kuom ir kada turi užsimti, su kokia ypata apsigvėsti, kaip auginti kūdikius pagal jų mėnesio planetą. Planetos daiktai dėl vyrų ir moterų. Neuzmiršk pažymėti mėnesį savo gimimo. Adresuok: A. ŽVINGILAS, P. O. BOX 3232, BOSTON, MASS.

D. A. POSILIS Agentas Amerikos Lietuvių 28 Conerton st. New Britain, Conn. Užrašinėja Amerikos Lietuvių New Britaine ir apielinkėse.

Tel. Cedar 2404 DR. F. B. PUSKUNIGIS 17 Millbury St. Worcester Mass. Priima ligonius sekančiose val. nuo 8 iki 11 prieš piet. nuo 1 iki 3 po piet. nuo 7 iki 9 vakare.

Speciališka Nuženinta Kaina Vyriško Laikrodėlio Tik \$9.75

Čia parluodame geriausius ir drūčiausius laikrodėlius. Pirk nuo mus visada busite užganėdinti. Taisome visokius laikrodėlius, darba savo gvarantuojime. Laikrodžiai, brangūs akmenis gaunami pas mus. FRANK E. LEKBERG, 534 Main St., Worcester, Mass.

KNYGELE SUSIRINKIMŲ VEDIMUI.

Antru kartu perspaudėm knygutę kaip apsieiti susirinkimuose pagal parlamentariškas tiesas. Jeigu priguli į draugiją nusipirk šita knygutę tai mažiau sukelsi barnių tik 5 c. ir pora centų prisuntimas.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo Dr. HENDERSONS HERB PIGULKOS

Kas kenčia nuo reumatizmo gali būti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1.00 už baksiuka gaunama pas M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

Naujas ELEMENTORIUS

Su daug Ir Vaikų PUIKIŲ Paveikslų. Skaitymelial. KAINA TIK 25 CENTAL.

M. PALTANAVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Liet. Kat. Savaitinis Laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbinukų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausiai lietuviai veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoj \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų. Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metu.

Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui. Adresuokite: DRAUGAS PUBLISHING CO., 1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

PETRAS GIVINSKAS

GRABORIUS

Parsamdo karietas dėl vestuvių ir laidotuvių, perka ir parduoda namus

TEL. PARK 3563-J 411 MILLBURY ST., WORCESTER, : MASS.

Milžiniška Kostumeriška Kriaučių Dirb-

tuvė ir Drapanų Krautuvė.

Advertisement for J. Vaitkevicia & Co. featuring portraits of J. Vaitkevicia and J. Davidonis, and text: Siuvame vyriskas ir moteriškas drapanas. Valome, prosiname, teisome ir atnaujiname senas. Reinkotus darome ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas. Kviečiame brolius ir sėsris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbų atliekame greitai ir gvarantuojame. Kviečiame visus pas mūsų lankyti, o užtikrinam, kad busite užganėdinti

J. VAITKEVICIA & CO., 201 Millbury St., Worcester, Mass.

Advertisement for APTIEKA J. P. BUYNISKI 98 Millbury St., k. Lafapette St., WORCESTER, MASS.

Sintus ir Kitokius Rubus

Advertisement for DUOKIT PASIUT MUMS! Užtikrinam, kad jus sučėdysite pinigų ir turėsite GRAŽIUS RUBUS. Mes imam materiją iš gerųjų firmų ir ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudarko žmogaus išveizdos ir buna tvirtesnė. GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PIGIAUSIAI GERAI PASIUVAM.

Mūsų firmos randasi New Yorke ir Paryžiuje, todėl mes greičiau gaunam visokias naujausias formas. JEIGU NORITE TURĖT GERUS RUBUS PIGIAI, TAD ATEIKITE PAS MUS.

Taipgi išvalom ir išprosinam visokias vyrų ir moterų drapanas. Tikras jūsų brolis lietuvis E. G. KLIMAS, 4 Sigel Srteet, Worcester, Mass.

JEIGU SERGATE— Moteris užliangusiom ligom, kurias neturit viltes išgydyti pas daktarus,—kreipkitės pas manes o busit užtikrintos sveikata. Aš gydaw taip pat ir vyrus

ONIA KUPSTIENĖ 866 Millbury St. Worcester Mass. AGENTŲ ATYDAI. Nauja knyga rusams mokintis anglišką kalbą pasiuduoda po 25 c. Geras nuosimintis pardavėjams, kur rusų randasi, galima parduoti Reikalaukite pas mus. M. Paltanavičia, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Advertisement for FARMS with an illustration of a farm scene and text: Mes turim daugybę farmų ant pardavimo, didelių ir mažų, su išdirbta žeme, triobomis, ir sodais. Taipgi turim su visai farmų įrankais, mašinomis, gyvuliais, ir gatavų biziū. Daugiausiai farmų turime Bostono, Lowellio, ir Worcesterio aplinkinėse, kur farmeris lengvai gali parduot visokius produktus ir gaut gerą užmokestį. Norėdami dažinoti plačiau apie Mass. farmas rašykit tuojaus o mes prisiusim farmų surašą. Mes taipgi parduodam namus South Bostone ir apielinkėse. Turime namų su mažu įmokėjimu o dideliu uždarbiu. Su virš minėtiais reikalais ateiokit ar rašykite ant šio adresu. A. ŽVINGILAS, 26 Broadway, South Boston, Mass.

VINCAS CESNA ir J. KIELE 441 Millbury St., Worcester. Tel. Park 3563-W

DETROIT, MICH. DIDELIS PIKNIKAS atsibus Subatoje, 20 gegužio, 2 val. po pietų. Parengė Liet. Lit. ir Moks. Dr. ja. Arbeiter Hall Darže, 215 Russell str. Visus užkviečia KOMITETAS

HOTEL VERNON Prop. M. Mc. CADY Puikiais hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj. VERNON SQUARE, WORCESTER, : : MASS.

"Amerikos Lietuvio" Agentas BRONIS KONTRIM 351 E. 8th Str. So. Boston, Mass.

ŽUVŲ RINKA Šviežiausias žuvys, oisterius, klemsus, vežius, taipgi marinavotus galima gauti kenes.

Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vežiai ant pardavimo žmonėms ir į krautuves. Sullivans Vernon Sq. Fish Market

Det norite turēt gerą laikraštį, tai užsisakykite "ATEITI" "ATEITIS" išėina 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Keturvais ir Subatomisir darbo žmonėms pilnai atstojadienraštį. "ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje. "ATEITIS" yra vedama gabių redaktorų, kuriai sandarbininkauja visai eile žymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Užrubėžį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas: ATEITIS PUBLISHING CO., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kuopni Vaistai ir užtikrintos GYDUOLĖS.

Mes esame importuotojai visokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir šviežiausius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žinomas gyduoles Groblewskio kaip Zmejacznik, Rožių Balsamas ir visą eilę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti. Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausios. Daktarų receptai kogeriausiai speciališkai sutaisomi

BREWER & CO. 56 FRONT STREET, WORCESTER, MASS. Užsakymai prisijusti pačtu, greitai išpildomi.

JOHN CHERNIUS, Lietuviškas Fotografistas.

Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pagrabus stubose. Malevojam didelius paveikslus visokiom maliavom už žemiausią prekę. Turime visokių frėnų dėl paveikslų ir spilkų visokio didumo Prisiėjus reikalui nepamirškite lietuviu. 24 Millbury St., Worcester. Tel. Park 2285

BULETINO NO. 1 Geras pirkimas ant Lafayette gatvės; 6 tenementų namas, kieta medžio grindys, gezas, atdaras Plumbing, randa 720 dol per metus, greitai parsiduoda už \$7000. 2 Tenementų namas ant Kansas St., randos \$480 per metą; galima pirkti už \$4800. 3-jų tenementų namas ant Dorrance st. randos \$800 per metą. Galima pirkti už \$8000. Turiu dideli surašą gerų išsiederėjimū mano ofise, ateiokite perstikrinti. Louis Chase 516 Park Buldg. Telephone 1490, Worcester.

KUR BEGI JONUK? —Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuvelyje. 10 Vernon Square. Tę parduoda gerus čeverykus.

S. L. A. Prieglautos Namo Fondui Dovana "AMERIKA"

Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Amerikoj gyvenantiems ir į čion atkeliaujantiems lietuviams. Knyga Didelio Formato 288 Puslapių, KAINA 75 CENTAL. Reikiaudami, kreipkitės šituo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis. "DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbinukų judėjimą. "DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymu, rašytų pačių darbinukų. "DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausius atsitikius. "DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdėlių ir apysakaičių. "DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomuirsuprantama. "DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygėlių, kurios dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu viršija visas išleistuves. Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsiskant tik subatinius 8 pusk. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c. Adresas: "DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.